

2008

Länsförsäkringar Bergslagen
ÅRSREDOVISNING

Innehåll

Inledning	3	Balansräkning	30
Året i korthet	4	Kassaflödesanalys	32
VD har ordet	6	Resultatanalys	33
Privatmarknaden	8	Noter	34
Företagsmarknaden	12	Revisionsberättelse	44
Lantbruksmarknaden	16	Bolagets Fullmäktige	45
Skador	18	Bolagsstyrningsrapport	46
Bolagets miljöarbete	21	Ledning	48
Medarbetare	22	Styrelse	49
Trygghet i 140 år	24	De gemensamma bolagen	50
Förvaltningsberättelse	26	Ordlista	53
Femårsöversikt	28	Bolagets kontor	54
Resultaträkning	29		

Jubileumsåret: 40 000 firade 160 år

Länsförsäkringar Bergslagen firade sitt 160-årsjubileum under 2008. 10 000 kunder såg bolagets jubileumscirkus och 25 000 personer kom till de två stora utomhuskonserterna i Örebro och Västerås. 5 000 personer besökte våra utställningar i tältbyarna på torgen i de båda orterna.

Under 2008 fick Länsförsäkringar ta emot fyra fina utmärkelser – Affärsvärldens pris som Årets liv- och sakförsäkringsbolag, Svenskt Kvalitetsindex pris Årets mest nöjda privata bankkunder och Årets mest nöjda bolånekunder. Den fjärde utmärkelsen var Årets bästa sajt på Internet inom bank och försäkring från Internetworld.

Var tredje privatperson i verksamhetsområdet har sin bostad försäkrad i bolaget. Var fjärde personbilsägare har sin försäkring hos oss. Fyra av tio företagare har valt Länsförsäkringar Bergslagen som sitt försäkringsbolag. Åtta av tio lantbrukare har sina försäkringar i bolaget.

Totalt har Länsförsäkringar Bergslagen 179 000 kunder som till-

sammans har 362 000 försäkringar vid årsskiftet 2008–2009.

Vi erbjuder privatpersoner, företag, skogs- och lantbruk ett fullsortiment av sak- och livförsäkringsprodukter. Privatpersoner, skogs- och lantbrukare kan även bli bankkunder. Ytterligare en affärgren har lagts in i Länsförsäkringar Bergslagens verksamhet och det är förmedling av fastigheter via Länshem fastighetsförmedling.

Bolaget, som har 230 medarbetare, har sex kontor med försäkring, bank och fastighetsförmedling.

Länsförsäkringar Bergslagen är ett av 24 fristående bolag i Länsförsäkringsgruppen.

Bolaget har sin verksamhet i Västmanlands och Örebro län samt i Heby kommun i Uppsala län. ■

BOLAGETS MARKNADSANDEL (%)

Sakförsäkring	2008	2007
Personbil	25,2	24,5
Villahemförsäkring	31,4	31,5
Hemförsäkring	36,6	36,5
Fritidshusförsäkring	43,2	43,6
Lantbruk	85,1	83,6
Företag	39,0	38,9
Företagsmotor	44,6	44,9
Livförsäkring*	2008	2007
Nyförsäljning totalt	9,5	11,1
Nyförsäljning tjänstepension	11,9	13,0
Nyförsäljning privat pension	16,6	11,5
Premieinkomst	7,2	7,4
Bank*	2008	2007
Utlåning	3,4	3,2
Övrig utlåning	3,5	3,2
Inlåning	3,2	2,9
Fonder	4,2	4,1

*) Marknadsandel för hela LF-gruppen

2008: Året i korthet

JANUARI

Länsförsäkringar Bergslagens Internetbutik blir allt populärare. Under det senaste året tecknades drygt 30 000 försäkringar via Internet. Ökningstakten låg på cirka tio procent.

Årets första storskada inrapporteras. Skador för en miljon kronor uppstod vid en brand i ett fritidshus i Heby.

Ett par hundra av bolagets kunder nekades sex miljoner kronor i ersättning under 2007. Att försöka lura till sig ersättning för påhittade skador är ett växande problem i försäkringsbranschen.

FEBRUARI

Länsförsäkringar Bergslagens rörelseresultat för 2007 uppgick till 178 miljoner kronor. Fler skador och sänkta premier gav ett dåligt försäkringsresultat. Bolaget genererade ett bra finansresultat och detta ledde fram till ett tillfredställande rörelseresultat.

En villa i Munktorp utanför Köping eldhärjas för närmare fyra miljoner kronor.

MARS

Tisdagen den 18 mars firar bolaget sina 160 år. Den dagen 1848 bildades bolaget.

Bolaget deltar i en stor villamässa i Västerås som lockar 20 000 besökare. Nya kunder kommer till vårt bolag.

Ett fritidshus i Jämboås utanför Nora eldhärjas. Skador för cirka tre miljoner kronor uppstår vid branden.

APRIL

I Örebro hålls årsstämma och bolaget byter ordförande. Frans-Henrik Schartau avgår efter nästa tio år på posten och ersätts av Tommy Persson, LFAB:s tidigare koncernchef. *Bild 1.*

Finanskrisen slår allt hårdare mot bolagets finansiella placeringar och rörelseresultatet för årets tre första månader uppgår till -143 miljoner kronor.

Skador för 4,5 miljoner kronor uppstår vid en brand i ett behandlingshem i Irsta utanför Västerås.

Kanalmässan i Hallstahammar blir ett lyckokast för bolaget. 8 000 besökare kommer dit.

Länsförsäkringar Bergslagens jubileumsfirande startar med fem cirkusföreställningar för våra kunder och deras barn i Örebro län. Närmare 5 000 personer kommer till gratiscirkusen. *Bild 6.*

En hem- och bilmässa i Västerås är nästa mässa som bolaget ställer upp på tillsammans med Läns hem Fastighetsförmedling. Många säljtips strömmar in. Mässan har 5 000 besökare på en enda dag.

Ett industriområde i Kumla eldhärjas och vårt bolag drabbas av skador för 4,5 miljoner kronor.

Ännu en brand. En villa i Sevala utanför Västerås får skador för ett par miljoner kronor.

MAJ

Länsförsäkringar Bergslagen inviger ett nytt kontor i Köping. Ett par hundra köpingsbor besöker oss och bjuds på kaffe, mazariner och glass. Kommunalrådet Elizabeth Salomonsson klipper av invigningsbandet och önskar oss lycka till. Köpings vackraste privatbostad koras. Nu har vi både försäkring, bank och fastighetsförmedling på orten och kontorets sex medarbetare ser fram emot att få träffa många nya kunder. *Bild 4.*

En lantgård i Fjugesta utanför Örebro eldhärjas för en miljon kronor. Branden orsakas av eldning av gräs i markerna intill.

JUNI

Länsförsäkringar utses av tidningen Affärsvärlden till Årets liv- och sakförsäkringsbolag. Ett antal toppchefer i svenska bolag har röstat.

Ett kommunalt förråd i utkanten av Örebro eldhärjas och får skador 2,5 miljoner kronor.

Ett sågverk i Dalkarlshtytan utanför Lindesberg brinner och skador för 8,5 miljoner kronor uppstår. Detta är 2008 års största enskilda skada.

I Lekeberg utanför Örebro brinner ett djurstall för 2,5 miljoner kronor.

I Munktorp utanför Köping brinner en frikyrkolokal för en miljon kronor.

JULI

Vi visar upp oss för 750 lantbrukare på Brunnby gård utanför Västerås. Det mesta i vår monter kretsar runt brandskydd inom lantbruket. *Bild 3.*

1,5 miljoner kronor kostar oss en brand på Snarpsåtra gård utanför Sala.

Ett garage med ett par bilar i eldhärjas på Råby i Västerås. En miljon kronor uppgår skadorna till.

Skador för två miljoner kronor uppstår vid en brand på en gård i Mullhyttan i Örebro län.

En villa i Ekeby Sörby skadas för 1,4 miljoner kronor vid ännu en brand.

Råsbodagen i Tärnsjö lockar 3 500 besökare och vi är på plats med personal och tältutställning.

AUGUSTI

Blixten slår ned i en villa i Fjugesta utanför Örebro. Skador för 3,5 miljoner kronor uppstår vid branden.

Jubileumscirkusen rullar vidare. Denna gång bjuds 5 000 västanlänningar på gratiscirkus på fyra orter.

Jubileumsårets höjdpunkt är de två utomshuskonserterna i Örebro och Västerås. 15 000 örebroare och 10 000 västeråsare lyssnar på sångartisterna Tomas Ledin, Veronica Maggio och Vincent. 5 000 personer besöker våra tältbyar med utställningar om bolagets verksamhet på de båda orterna före konserterna. *Bild 2.*

SEPTEMBER

En kompressor i en verkstad i Lindesberg eldhärjas för en miljon kronor.

Finanskrisen fortsätter att slå mot bolagets rörelseresultat, som visar ett minus på 163 miljoner kronor under första halvåret.

OKTOBER

Länsförsäkringar har för fjärde året landets mest nöjda bankkunder på privatmarkanden. Det visar Handelshögskolans årliga undersökning Svenskt Kvalitetsindex

Skador för 1,5 miljoner kronor uppstår vid en villabrand i Odensbacken utanför Örebro.

På Frötuna gård vid Fellingsbro brinner ett hus ner. Skadan är på fyra miljoner kronor.

Ett hyreshus på Mälartorget i Köping skadas vid en brand för 2,5 miljoner kronor.

Bomässan på ABB Arena i Västerås blir en succé för vårt bolag. Vi presenterar vår nya guldkund-monter för första gången och flera hundra kunder är intresserade av att utöka sina bank- och försäkringsaffärer hos oss. Mässan besöktes av 9 000 personer.

NOVEMBER

Fullmäktigemötena i månadsskiftet oktober och november i Västerås och Örebro blev en stor framgång. Cirka 800 kunder kom för att välja ledamöter till fullmäktige och lyssna på den kände SVT-meteorologen Pär Holmgren, som berättar om hur vårt försämrade klimat påverkar miljön negativt. Bild 5.

Bolagets nio månaders resultat uppgår till -277 miljoner kronor. Det är finanserna som viker rejält på grund av ett allt besvärligare börs klimat. Försäkringsrörelsen går fortsatt bra med ett överskott på 101 miljoner kronor för samma period.

Trots kärva tider ser bolaget om sitt hus och nyrekryterar ett antal medarbetare för att möta ett förväntat ökat tryck från kunderna.

DECEMBER

Länsförsäkringar har landets mest nöjda bolånekunder, enligt Svensk Kvalitetsindex från Handelshögskolan. Det var för fjärde året i rad som Länsförsäkringar toppar denna undersökning.

Andra helgen i advent blir dystur. En villa i Glanshammar utanför Örebro skadas för en halv miljon kronor. Ett ungdomshem i Norberg eldhärjas för 1,75 miljoner kronor. Ett kvarglömt ljus tänder eld på en villa i Karlskoga. Huset får skador för närmare fyra miljoner kronor.

1. Tommy Persson (t.v.) övertar ordförandeklubban i Länsförsäkringar Bergslagen vid årsstämman 2008. Frans-Henrik Schartau lämnar ordförandeposten.

2. Veronica Maggio var en av toppartisterna när bolaget bjöd alla innevånare i Örebro och Västerås på gratis jubileumskonserter i augusti.

3. Bolagets starka lantbruksteam framträdde på flera mässor under jubileumsåret 2008.

4. I maj öppnade bolaget ett nytt kontor i Köping med både försäkring, bank och fastighetsförmedling.

5. Den kände SVT-meteorologen Pär Holmgren berättade på höstens fullmäktigemöten i Västerås och Örebro om hur framtidens klimat kommer att se ut. Många kunder kom för att lyssna.

6. 10 000 kunder bjöds på gratis cirkus i april och augusti när bolaget firade sina 160 år.

VD har ordet: Länsförsäkringar Bergslagen – ett tryggt varumärke

2008 går till historien som det sämsta börsåret någonsin i Sverige. Till och med sämre än 1932, då Krügerkraschen inträffade.

Finanskrisen är denna gång ingen svensk företeelse utan större delen av världen är drabbad. I stort sett alla börser har fallit med 40–50 procent i värde under 2008.

I USA har fem stora investmentbanker antingen gått under eller ombildats. Det som hänt har liknats vid ett hjärtstillestånd i den globala ekonomin.

Åtgärder sätts in

Åtgärder har vidtagits på de flesta håll i världen. Likviditet har pumpats in i de

ekonomiska systemen och räntorna har sänkts till rekordlåga nivåer.

Många kunder har fått se sina fondsparanden och fondpensionssparanden minska i värde. Nästan oavsett vilken fond de har valt.

Länsförsäkringar Bergslagens kapitalförvaltning har naturligtvis också drabbats och vi tvingas redovisa ett kraftigt underskott. Med de redovisningsregler som gäller för vår bransch, med marknadsvärdering av tillgångarna, skapas orealiserade förluster som totalt sett ger ett negativt resultat för 2008.

160-årsfirandet

2008 firade vi att bolaget varit verksamt på den lokala marknaden i 160 år. Vi gjorde det huvudsakligen genom en mängd marknadsaktiviteter.

Mer än 10 000 kunder med barnförsäkringar bjöds på cirkus, vi ordnade utställningar tillsammans med räddningstjänsten, landstinget och andra samarbetspartners.

Invånarna i Västmanland och Örebro län bjöds på utomhuskonserter i Västerås och Örebro.

De kända artisterna Tomas Ledin, Vincent och Veronica Maggio uppträdde inför cirka 25 000 åskådare.

Tryggt sparande

Att marknaden uppskattar ett bolag som är lokalt och funnits i 160 år fick vi tydliga bevis på under hösten 2008. Oron på

finansmarknaderna och skrivierna om andra svenska finansföretag har bidragit till att många nya kunder sökt sig till oss, främst för att sätta in pengar i sparkonton, fasträntekonton och i pensionssparande. Det är glädjande att kunderna tycker att det känns tryggt att spara hos Länsförsäkringar Bergslagen.

Ny kundbonus

Det stora glädjeämnet på privatmarknaden är vårt nya kundbonussystem, där vi kan belöna trogna kunder för deras lojalitet. Systemet är enkelt för kunderna att förstå och för medarbetarna att kommunicera. Kunderna kan nu bli brons-, silver- eller guldkund, beroende på hur mycket affärsengagemang de placerar hos oss. Genom detta har antalet avtalspensionskunder och bankkunder ökat under året. Affärsvolymerna i vår bankverksamhet har ökat med över en miljard kronor under 2008.

Under året ökade antalet sakförsäkringar på privatmarknaden med cirka 7 000. En stor del var motorfordonsförsäkringar.

Nytt kontor

I maj 2008 öppnade bolaget kontor i Köping. Här ryms både försäkring, bank och fastighetsförmedling och utvecklingen har varit mycket positiv. Det tycks som om etableringen var efterlängtat.

Framgång för Lantbrukshypotek

På lantbruksmarknaden har vi en trogen kundkrets som uppskattar vårt koncept med närhet, skadeförebygg och helhet i form av bank, försäkring och pensions-sparande. Ökad kundnytta har skapats under 2008, då vi startat lantbrukshypotek. Bolaget lånade ut totalt 430 miljoner kronor till lantbruket under 2008.

Även fastighetsmäklarsatsningen har utvecklats till att gälla marknaden för jordbruksfastigheter.

Ytterligare framgångar kunde bolaget notera under 2008 då vi ökade vår andel på lantbruksmarknaden till 85 procent. Antalet helkunder inom lantbruket som har sakförsäkringar, bank och pension hos oss har också ökat under året.

Hård konkurrens

Konkurrensen inom företagsmarknaden har hårdnat under året och fler aktörer har gjort sitt inträde på marknaden.

Möjligheterna att ta rätt betalt har minskat, inte minst på kommun-försäkringsmarknaden.

Vi har intensifierat vårt skadeförebyggande arbete genom att anställa ytterligare en brandingenjör. Vår närhet och marknadskännedom i kombination med aktivt skadeförebyggande arbete säkerställer att vi kan ha tillräcklig lönsamhet inom företagssegmentet, trots hårdnande konkurrens.

Tjänstepensionsförsäljningen låg under 2008 på 2007-års nivå trots finanskris och inledande lågkonjunktur.

Nöjda företagskunder

En nyligen genomförd kundundersökning visar att våra företagskunder är mycket nöjda. Den visar även att många av våra kunder inte har kännedom om att vi är kundägda, har lokal skadeservice och arbetar aktivt med skadeförebyggande arbete och rådgivning. Här har vi med andra ord ett område att utveckla i vår marknadsföring.

Svagt finansår

Bolagets kapitalförvaltning har ej utvecklats som planerat beroende på den djupa finanskrisen. 2008 påminner delvis om 2001-2002, som också var dåliga år för kapitalförvaltningen.

I dessa tider känns det tryggt att vi har byggt upp en stabil ekonomi och att vi har en långsiktighet i våra placeringar. Dessutom har bolaget en god fördelning mellan räntebärande placeringar, aktier och fastigheter. Trots de kraftiga nedgångarna på världens börser har vi marknadsvärden som överstiger våra anskaffningsvärden.

Vi ser fram emot ett lugnare 2009 och har en förhoppning om att en positiv vändning kan komma under året.

Färre storskador

2007 var ett extremt år, då vi drabbades av många och stora brandskador. 2008 är det motsatta. Ett mycket positivt resultat i vår försäkringsrörelse kan noteras med färre storskador än normalt. Det skiljer 166 miljoner kronor i skadekostnad mellan åren 2007 och 2008.

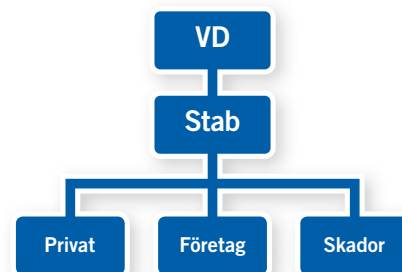
Vision och affärsidé

Under året har vi omformulerat vår vision och affärsidé. Innehållet är detsamma men vi har försökt göra formuleringarna mer distinkta och tydliggöra vad vi står för.

Vision: Vi ska vara det självklara valet genom hela livet.

Affärsidé: Vi säljer ekonomisk trygghet. Tillgängliga – Engagerade – Kundägda.

Att vara kundägd innebär för ett försäkringsbolag att det inte finns några aktieägare som kräver utdelning. Allt överskott går tillbaka till kunderna i form av premiesänkningar, investeringar i nya verksamheter eller återbäring.

Ökad kundnytta

Under 2007–2008 har bolaget sänkt premierna på villaförsäkring, personbil och lantbruksförsäkring. Vidare har vi satsat på nya kontor, fastighetsförmedling och lantbrukshypotek, som skapar ökad kundnytta och nöjdare kunder.

Fortsätter växa 2009

Vi går nu vidare med att etablera kontor nära våra kunder. Vi startade Läns hem fastighetsförmedling i vårt kontor i Sala i början av året och under första kvartalet 2009 kommer kontoret i Karlskoga att kompletteras med bank och fastighetsförmedling. Därefter står vårt försäkringskontor i Lindesberg i tur för en likadan satsning på bank och fastighetsförmedling.

För övrigt kommer vi att idka åtstramning i syfte att sänka våra driftskostnader och bibehålla vår starka konkurrenskraft.

Länsförsäkringar Bergslagen kommer fortsätta att finnas på den lokala marknaden i minst 160 år till. ■

Mikael Sundquist
Verkställande direktör
Länsförsäkringar Bergslagen

Våra medarbetare Ulrika Roseen (t v) och
Ann-Britt Skogman firade 160 år i vår
utställning på Stora torget i Västerås.

Privatmarknaden: Alltfler Guldkunder

Under 2008 har Länsförsäkringar Bergslagen lyckats få ett stort antal nöjda försäkringskunder att även bli nya bankkunder med hjälp av bolagets nya kundbonussystem – Guldkund. Denna kundgrupp ökade under året med 39 procent från 2 167 helkunder till 3 016 helkunder.

Sensommaren 2008 lanserade bolaget sitt nya kundbonussystem som har blivit en stor framgång.

Lyckad kundbonus

Genom bonussystemet kan våra kunder bli Guld-, Silver- eller Bronskunder beroende på hur många produkter som samlas inom sak- och livförsäkringsområdena samt i banken. Boendeförsäkringen utgör basen och den som lägger till en försäkring eller sin vardags ekonomi och pension i bonussystemet får rabatter och förmåner.

Ett viktigt steg i helkundssatsningen under 2008 var det nya bank- och försäkringskontoret i Köping där även Läns hem Fastighetsförmedling finns.

Internetbutiken en framgång

För att anpassa oss till kundens behov lanserade vi under 2008 vår nya hemsida på Internet, kallad Internetbutiken. Hemsidan fick pris som bästa hemsida i bank- och försäkringsbranschen av tidningen Internetworld.

Internet som försäljningskanal fortsätter att växa för varje år. Mer än tio procent av vår försäljning av sakförsäkringsprodukter, främst inom boende och motor, sker via Internet.

Fler försäkringar

Sakförsäkringsbeståndet har ökat med drygt tre procent i antal försäkringar under 2008.

Nyteckningarna uppgick till cirka 44 000 försäkringar. Vid årsskiftet 2008–2009 hade bolagets privatkunder sammantaget cirka 202 000 sakförsäkringar.

Boendeförsäkringarna ökar

Området hemförsäkring visade under 2008 en positiv utveckling med en beståndsökning på cirka 700 försäkringar. Främst är det antalet försäkringar via de kommunala bostadsbolagen Örebro bostäder i Örebro och Mimer i Västerås som har bidragit till ökningen.

Under 2008 minskade fritidshusförsäkringarna något i antal försäkrade objekt.

På den för bolaget viktiga villamarknaden har vi lyckats bra med nyförsäljningen av villa-villahemförsäkringar. Annullationsnivån har dock varit för hög.

Fler fordonsförsäkringar

Trots våra konkurrenters aktiva satsning med märkesförsäkringar och prova-på-försäkringar inom området motorfordonsförsäkringar så har bolaget kunnat öka antalet kunder under 2008.

Vårt bestånd steg med cirka 3 700 försäkringar, där personbil står för den största ökningen med cirka 2 300 försäkringar.

Banken växer

Bolagets bankrörelse fick 2 448 nya privatkonton under 2008 vilket motsvarar en ökning med nästan 30 procent och kunde sammantaget vid årsskiftet 2008-2009 notera cirka 10 600 privatkonton. Bolagets bank hade vid årets slut 20 400 kunder.

Ökad ut- och inlåning

Bankens inlåning steg under 2008 med 22 procent och låg ackumulerat vid

årsskiftet 2008–2009 på närmare 1,5 miljarder kronor.

Utlåningen i banken steg med 31 procent och hade en ackumulerad volym på närmare fyra miljarder kronor vid årsskiftet 2008-2009.

Bankens personalstyrka har utökats och består idag av 29 medarbetare. Personalen fördelas på fyra bankkontor i Västerås, Örebro, Sala och Köping. Våren 2009 öppnas ett femte bankkontor i Karlskoga.

På samtliga kontor finns även personal som arbetar med sak- och personförsäkringar och fastighetsförmedling.

Bolaget har ytterligare ett kontor i Lindesberg, men där hanteras endast försäkringar. Även detta kontor ska kompletteras med bank och fastighetsförmedling.

Fullsortimentsbank

Länsförsäkringar Bank är en fullsortimentsbank för privatpersoner, som

sedan starten 1996 utmanar den svenska bankmarknaden. Vår strategiska målgrupp är privatpersoner som äger sin villa eller bostadsrätt.

Länsförsäkringar Bergslagen har ett väl fungerande nät av betaltjänster som utgör en viktig grund i relationen mellan kunderna och banken.

För hantering av kontanter har vi avtal med Forex, ICA-butikerna och övriga banker via deras uttagsautomater. Allt fler av våra försäkringskunder väljer Länsförsäkringar Bank som sin huvudbank.

Nöjda bankkunder

Banken hade under 2008 de mest nöjda bankkunderna för andra året i rad. För fjärde året i följd hade vi de mest nöjda bolånekunderna. Detta enligt Handels högskolans årliga mätning Svenskt Kvalitetsindex. ■

▲
10 000 kunder bjöds på jubileumscirkus 2008.

▲
15 000 personer fick uppleva de kända artisterna Tomas Ledin, Veronica Maggio och Vincent under jubileumskonserten i Örebro.

5 000 personer besökte våra jubileums-
utsällningar i augusti 2008. Så här såg
det ut på Stortorget i Örebro.

*Fyra av tio företagare är försäkrade
i Länsförsäkringar Bergslagen.*

Företagsmarknaden: Klarade ökad konkurrens

Trots en hård konkurrens på marknaden för företagsförsäkringar kunde Länsförsäkringar Bergslagen hålla sin marknadsposition under 2008. Bolaget är med en marknadsandel på närmare 40 procent den dominerande aktören i Västmanlands och Örebro län.

2008 har speglats av ett bra skaderesultat. Bolaget har klarat sig från större skador och detta har starkt bidragit till ett positivt resultat. Konkurrensen på marknaden för företagsförsäkringar var under 2008 lika stark som under 2007. Priserna på dessa försäkringar är hårt pressade och detta har gjort att bolaget har haft svårt att växa som det var tänkt inom detta område.

Färre kommunskador

Länsförsäkringar Bergslagen var under 2008 med på tre upphandlingar av kommunförsäkringar. Trenden från 2007 består. Fler aktörer vill in på denna marknad vilket gör att konkurrensen om kunderna ökar ytterligare. Detta sker både genom prispress och genom att fler moment i försäkringen läggs till.

Bolaget har ett tydligt lönsamhetskrav för denna marknad. Konsekvensen av detta blir att allt färre kommuner är försäkrade hos Länsförsäkringar Bergslagen än tidigare. För närvarande är nio kommuner försäkrade i bolaget. Vi har

i stort sett klarat oss helt från större skador under 2008 och hade därför ett bättre ekonomiskt resultat än på flera år.

Viktigt förebygga skador

Bolaget arbetar kontinuerligt med att förebygga skador hos företagskunderna.

Brandorsaksutredare granskar regelmässigt de bränder som kunderna har drabbats av. Kunskapen om varje tillbud omsätts till råd, anvisningar

och föreskrifter för att skadan inte skall inträffa igen.

Bolaget bedriver också ett regelbundet förebyggande arbete vad gäller lås, larm och liknande säkerhetsåtgärder.

Under årens lopp har det visat sig vara fördelaktigt att ha ett aktivt förebyggande säkerhetsarbete eftersom det sänker bolagets skadekostnader och minskar även våra kunders kostnader.

Företagsfordon en god affär

2008 var ett affärsmässigt bra år för försäkring av företagsfordon. En fortsatt ökning med cirka 1 200 nya försäkringar noterades under året. Med den ökningen behåller bolaget sin position på marknaden.

Lönsamheten var som under tidigare år god. Bolaget har historiskt sett haft en motorfordonsaffär som genererat bra resultat. Detta som en följd av en marknadsmässig premiesättning och ett aktivt riskurval.

Bolaget har sedan lång tid tillbaka haft en stark position på denna marknad. De flesta kunderna återfinns inom åkeri- och taxinäringarna.

Svagare försäljning

Under 2008 har bolaget påverkats av den finansiella oron och den kraftiga konjunkturedgången. Detta medförde att bolaget hade en något svagare försäljning av tjänstepensioner jämfört med 2007, som var ett mycket bra år. Bolagets nyförsäljning 2008 låg något under

2007-års nivå. Premieinkomsten har visat samma trend. Även den är något lägre än året innan. Lågkonjunkturen gör att vi inte kan förvänta oss någon större ökning under 2009.

Dyrare återförsäkring

Vårt bolag drabbades 2005 av stormen Gudrun och 2007 av den största enskilda brandskadan genom tiderna. Ett mycket stort antal storskador inträffade även under 2007.

Dessa händelser gör att kostnaden för bolagets återförsäkring har ökat.

Ökat kundfokus på hälsa

Den nya privatvårdsförsäkring som tecknas inom ramen för tjänstepensionerna är tillsammans med gruppsjukvårdsförsäkringen de privatvårdsförsäkringar som bolaget sålde mest av under 2008. Under året nytecknades cirka 600 försäkringar. Tidigare år inhandlades cirka 60 sådana försäkringar på årsbasis. Denna kraftiga ökning väntas fortsätta.

Under 2008 har skadefrekvensen inom detta område ökat markant. Alla aktörer i försäkringsbranschen noterade under 2008 att allt fler kunder nyttjar dessa försäkringar allt mer, vilket gör att lönsamheten i försäkringen har försämrats. Detta gör att det finns ett behov av att se över premierna och produktvillkoren inför 2009. ■

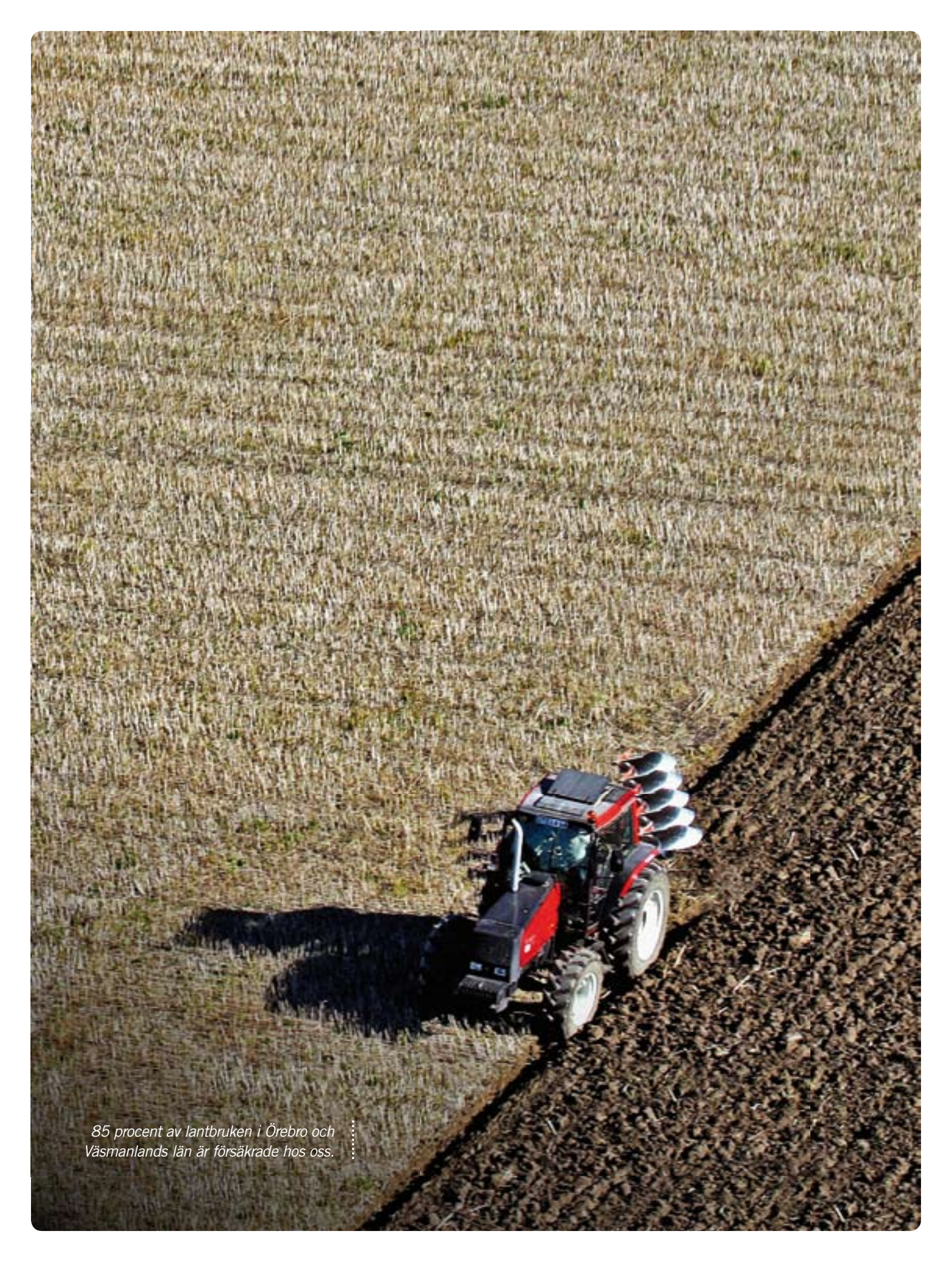
▲ Anita Wallén åt en jubileumsmazarin när vi invigde vårt kontor i Köping i maj 2008.

Alva och Nova Hedberg-Frandén var också där. ▶

..... 25 000 personer i Örebro och Västerås
fick vara med om två gratiskonserter med
..... Tomas Ledin, Veronica Maggio och Vincent.

*85 procent av lantbruken i Örebro och
Västerbottens län är försäkrade hos oss.*

Lantbruksmarknaden: Framgångarna fortsätter

Framgångarna på bolagets lantbruksmarknad fortsatte under 2008. Länsförsäkringar Bergslagen har 85 procent av lantbruken i Västmanland och Örebro län försäkrade. Under året kunde en nettoökning med 71 nya lantbruk noteras, trots en ökad konkurrens på lantbruksmarknaden.

Få storskador, skador över en miljon kronor, drabbade bolagets lantbruksmarknad under 2008. Fyra storskador registrerades. Under 2007 drabbades bolaget av dubbelt så många storskador. Detta i kombination med en god marknadstillväxt gjorde att 2008 blev ett bra år resultatmässigt.

Fler bankkunder

Bolagets lantbruksbank integrerades i försäkringsrörelsen 2007 och detta har gett bolaget fler bankkunder på lantbruksmarknaden.

I februari 2008 startade Länsförsäkringar sitt lantbrukshypotek. Länsförsäkringar Bergslagen har med god marginal tagit sin andel av den samlade lantbruksmarknaden i landet. Under 2008 blev Länsförsäkringar Bergslagen det mest framgångsrika bolaget bland de 24 bolagen i länsförsäkringsgruppen vad gäller utlåning. Drygt 430 miljoner kronor lånades ut under året till lantbrukare i de båda länen.

Rekord i säkerhetsgårdar

Samarbetet med LRF runt konceptet Säker Gård och Säker Hästverksamhet blev fortsatt framgångsrikt. 2008 blev ett rekordår med 86 nya säkerhetscertifierade gårdar. Bolaget har sedan 2000, då certifieringen startade, registrerat in 479 gårdar. 195 kunder genomgick en säkerhetsutbildning under 2008.

Förutom en säkrare miljö för personer och djur som vistas på de certifierade gårdarna, har dessa kunder tillsammans sänkt sina premier med 1,3 miljoner kronor.

Guldkund en framgång

Ett nytt kundbonussystem – Guldkund – infördes i augusti 2008. Konceptet har mottagits väl av bolagets lantbrukskunder och antalet guld kunder ökade under hösten från 542 till 644.

I korthet går systemet ut på att samla sina bank-, sak- och livförsäkringsengagemang i Läns-

försäkringar Bergslagen. Kunden får då rejäla rabatter.

LRF-personförsäkringar

Under 2008 har Länsförsäkringar förvärvat LRF Försäkring och Länsförsäkringar Bergslagen tog över ansvaret för 8 000 LRF-medlemmars personförsäkringar i Västmanland och Örebro län. Övertagandet har tagits emot positivt av LRF-medlemmarna, som till stor utsträckning redan är kunder i Länsförsäkringar. ■

Treårige William Östman fick leka brandman
när Länsförsäkringar Bergslagen visade upp
sig tillsammans med brandkåren på Stora
Torget i Västerås under jubileumsåret

Skador: Lägre kostnad för skador

Bolagets skadekostnader minskade kraftigt under 2008. Den samlade skadekostnaden låg 166 miljoner kronor lägre jämfört med 2007. Under 2008 uppstod inga stora brandskador som under 2007 och detta påverkade skaderesultatet. Den dyraste enskilda skadan uppgick till närmare 8,5 miljoner kronor vid en brand i ett sågverk i Bergslagen.

Kostnaderna för de 29 800 skador som bolaget fick ta emot under 2008 uppgick till 435 miljoner kronor. Detta jämfört med 601 miljoner kronor under 2007.

Under 2008 inrapporterades 27 storskador för sammanlagt 66 miljoner kronor. En storskada är en skada där skadebeloppet överstiger en miljon kronor.

Färre trafikskador

Motorskadorna ökade måttligt under 2008. Personskador i samband med trafikolyckor fortsatte att minska. Säkrare fordon, vajerräcken och hastighetskameror utmed vägarna är några av orsakerna. Vädret har stor påverkan

på antalet trafikolyckor och den milda vintern kan vara en anledning till att även vagnskadorna har minskat något jämfört med tidigare år. Bilstölderna har under de tio senaste åren nästan halverats då det blir allt svårare stjäla ett fordon på grund av de elektroniska stöldskydd. Bilstölderna väntas fortsätta att minska. Glasskadorna ökar för femte året i rad, delvis beroende på att vi har fler fordon försäkrade men även på hårdare krav vid fordonsbesiktningen.

Färre vattensskador

Kostnaderna för vattensskador har blivit påtagligt lägre under 2008. Bolagets

kostnad uppgick till 40 miljoner kronor. Under de fem senaste åren har kostnaderna för vattensskador minskat med 15–20 miljoner kronor, trots att antalet försäkrade fastigheter har ökat.

Sedan flera år tillbaka har bolagets skadeavdelning arbetat målinriktat med att förbättra upphandlingarna hos entreprenörerna samtidigt som arbetssättet i skaderegleringsprocessen har effektiviserats. Allt fler kunder får sina vattensskador reglerade kontant och får sedan själva reparera skadan.

▲ Bolagets Anette Granberg berättade om Guldkund för Jonas Pettersson med fyraåriga sonen Alexander på armen när vi visade upp oss på Stortorget i Örebro i augusti 2008.

▲ Sångartisten Vincent underhöll på gratis-konserterna i Västerås och Örebro tillsammans med Tomas Ledin och Veronica Maggio.

▲ Maria Melin från brandkåren i Örebro visade ett räddningsfordon för Carl-Johan Baatz med tvååriga dottern Lovisa på armen under vår stora jubileumsdag i Örebro.

Effektivare skadeprocesser

Bemanningen på bolagets skadeavdelning har varit i fokus under de senast två åren. För tio år sedan ökade antalet kunder kraftigt och även antalet skador. Till följd av detta fick avdelningen många nya medarbetare, som nu några år senare har blivit erfarna och rutinerade. Detta har tillsammans med införandet av nya effektivare arbetssätt möjliggjort rationaliseringar på skadeavdelningen. Antalet skadereglerare har minskat med drygt tio personer under de två senaste åren. I slutet av 2008 hade skadeavdelningen 50 medarbetare.

Stor kundundersökning

Arbetet med att effektivisera verksamheten på skadeavdelningen har kommit in i en ny fas med fortsatta effektiviseringar utan att våra kunder skall uppleva en försämrad service.

Under 2009 kommer vi fråga var tionde kund, som har haft en skada hos oss, hur de uppfattar vår service och leverans. Målet är att vi i våra kundmöten och skaderegleringsprocesser skall ha maximalt nöjda kunder. ■

Blivande kunder hos Länsförsäkringar Bergslagen äter sockervadd på bolagets gratiscirkus och lyssnar på popmusik under jubileumskonserterna.

Bolagets miljöarbete: Minskad påverkan på miljön

Länsförsäkringar Bergslagen har ett stort förtroendekapital att förvalta. Våra kunder och samarbetspartners förväntar sig att vi hela tiden arbetar för att minska vårt bolags miljöpåverkan och påverkar vår omvärld på ett miljövänligt sätt.

Länsförsäkringar Bergslagen har under många år arbetat aktivt med en mängd skadeförebyggande åtgärder. Varje skada påverkar miljön genom ökad energiförbrukning, sanering, fler transporter och ökad materialanvändning.

Vattenskada påverkar miljön

Länsförsäkringar Bergslagen har räknat ut att en enda vattenskada orsakar utsläpp av 300 kilo koldioxid. Av detta kommer 80 kilo från transporter, 10 kilo från avfuktning och 210 kilo från tillverkning och omhändertagande av material. En villabrand orsakar utsläpp på 25 ton koldioxid.

Minskad miljöpåverkan

Förutom att vi arbetar aktivt med att

förhindra skador och minska miljöpåverkan vid skaderegleringen, så arbetar vi även med vår interna miljöpåverkan.

Vi minskar kontinuerligt utsläppen från uppvärmningen och elförbrukningen i våra fastigheter. Det har vi gjort genom att köpa miljömärkt el och använda nya tekniska lösningar för att minska energiförbrukningen. Tjänsteresor är ett annat område vi lyckats förbättra genom bland annat fler tågresor och samåkning i bil.

Miljöförsäkring i lantbruket

Återvinningsförsäkringen, som är en del av lantbruksförsäkringen, täcker kostnader för en årlig transport och återvinning av skrot och miljöfarligt avfall från lantbruken i Västmanlands och Örebro län.

Försäkringen innebär att Länsförsäkringar Bergslagen tar ett konkret miljöansvar och bidrar till att göra lantbruket skonsammare mot miljön.

Under 2008 samlades 450 ton lantbruksskrot, 64 000 kilo spillolja, 8 000 kilo flytande bekämpningsmedel, 5 000 kilo fasta bekämpningsmedel, 7 600 kilo oljefilter, 1 400 kilo lysrör och 3 400 kilo handelsgödsel in i de båda länen.

Länsförsäkringar Bergslagen är certifierat enligt ISO 14001 sedan 2002. ■

VÅR MILJÖPOLICY

Länsförsäkringar Bergslagen ska i beslut och handling ta största möjliga miljöhänsyn genom ett fortlöpande förbättringsarbete. Därmed minskar vi vår miljöpåverkan och förebygger föroreningar inom verksamheten. Vi fokuserar miljöarbetet på att miljöanpassa skaderegleringen och bedriva ett aktivt skadeförebyggande arbete.

Vi ska uppfylla de lagar och förordningar som finns inom miljöområdet. Ett samarbete ska ske med myndigheter och organisationer, så att bolagets miljöarbete utformas i samklang med samhällets miljömål. För att säkerställa att lagar och regler efterlevs görs årliga kontroller. Länsförsäkringar Bergslagens miljömål utformas från de miljö kvalitetsmål som Riksdagen har bestämt.

Vi ska bredda och fördjupa den interna miljökompetensen i bolaget och genom vårt engagemang i miljöfrågor påverka kunder och leverantörer att fokusera mer på miljöfrågor.

Detta sker genom kontinuerlig utbildning av bolagets medarbetare och samarbetspartners.

Länsförsäkringar Bergslagen vill härigenom bidra till en hållbar utveckling i samhället och att bolaget skall uppfattas som ett trovärdigt alternativ vad gäller miljöarbete inom bank och försäkring.

Många vill jobba hos oss

Många vill arbeta hos Länsförsäkringar Bergslagen. Bolaget får kontinuerligt nya intresseanmälningar och allt fler vill ha praktikplats. Den positiva bild som har skapats på arbetsmarknaden runt bolaget gör det lättare att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare.

Vi är måna om att skapa en intern rörlighet för att utveckla såväl anställda som organisation. Under 2008 var det 11 av 223 medarbetare som bytte arbetsuppgifter inom organisationen.

Flexibla lösningar

För att vara en attraktiv arbetsgivare har vi fortsatt att utveckla individuella och flexibla lösningar vad gäller ersättningsformer och förmåner. I syfte att synliggöra de förmåner som vi kan erbjuda

lanserades ett webbaserat systemstöd under året.

Friskare personal

Ett mångårigt och proaktivt hälsoarbete visar på sjunkande sjuktal.

Vid årsskiftet 2008-2009 hade vi en sjukfrånvaro på 2,1 procent. 2005 var den siffran 3,8 procent.

Under 2008 har vi genomfört hälso-profiler, där medarbetarna får en personlig analys av sitt hälsotillstånd.

Alla våra medarbetare har en sjukvårdsförsäkring och vi arbetar aktivt med rehabiliteringsarbetet. ■

ÅLDERSFÖRDELNING

Åldersspann	Andel
Under 25 år	2 procent
26-40 år	37 procent
41-55 år	49 procent
Över 55 år	12 procent

Nya medarbetare 2008

Andreas Berglund

Ulrika Borg

Carin Brunnéd

Helena Eman

Christina Englin

Mona Eriksson

Johan Fröberg

Mikael Funck

Lise-Lotte Hermansson

Mia Husell

Mats Johansson

Stellan Kvarforth

Oscar Norsebäck

Henrik Olsson

Nancy Waldehag

Andreas Wallin

Louise Vital

Trygghet och service under fyra generationer

Under närmare 140 år har Kårsta gård i Munktorp utanför Köping varit försäkrad hos Länsförsäkringar Bergslagen. Sannolikt ett svårslaget rekord med tanke på att vi firande 160 år 2008. Trots en hel del letande i våra försäkringsarkiv har vi inte kunnat hitta något äldre försäkringsobjekt. Att gården har försäkrats hos oss i fyra generationer är ett bra bevis på att vi under lång tid har kunnat ge trygghet och god service till denna gamla lantbrukarsläkt.

– Min farfar Eric Jansson köpte gården 1870 och drev den fram till sin bortgång 1916. Min far, Eric Eriksson, drev gården mellan åren 1916 och 1948, då jag tog över.

– Min son Björn Agrell har drivit Kårsta gård sedan 1982, då jag slutade att vara aktiv inom lantbruket, berättar 92-årige Eric Agrell. ■

◀ Kårsta gård i Munktorp utanför Köping är sannolikt vårt bolags äldsta försäkringsobjekt. Gården har varit försäkrad i vårt bolag sedan 1870, under fyra generationer. Här ses dagens lantbrukare, Björn Agrell, 52 år och hans 92-årige far Eric Agrell tillsammans med hunden Molly, sex år, på gårdsplanen till den gamla lantgården.

Ekonomisk redovisning

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Bergslagen avger härmed årsredovisning för 2008, bolagets 161:a verksamhetsår.

RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Försäkringsrörelse

Premieinkomst brutto uppgick till 835,1 (818,4) Mkr. Premieinkomst i direkt försäkring ökade till 772,9 (768,0) Mkr och inom mottagen återförsäkring ökade premieinkomsten till 62,2 (50,3) Mkr. Premieintäkt f.e.r. uppgick till 756,9 (731,2) Mkr.

Under verksamhetsåret inträffade färre stora skador vilket har resulterat i en betydligt lägre skadekostnad jämfört med året innan.

År 2007 präglades av många stora skador samt bolagets genom tiderna största skadan i varuhuset Nisses i Västerås, vilket försvårar jämförelserna mellan de två åren.

Kostnaden för försäkringsersättningar för egen räkning uppgick till 504,9 (598,8) Mkr.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador för egen räkning resulterade i ett överskott på 22,2 (-2,8) Mkr.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat f.e.r. uppgick till 149,2 (27,3) Mkr.

Kapitalförvaltning

Koncernens placeringstillgångar uppgick till 2 504,5 (2 848,7) Mkr vid verksamhetsårets slut.

Marknadsvärdet på koncernens placerings-tillgångar netto (efter avdrag för låneskulder) inklusive likvida medel uppgick till 2 360,3 (2 768,7) Mkr enligt tabell nedan.

Den djupa finanskrisen under 2008 resulterade i en negativ totalavkastning på koncernens kapital-placeringar som uppgick till -458,1 (186,6) Mkr eller -16,2 (+7,3) %. Direktavkastningen uppgick till 68,8 (53,6) Mkr.

Liv och bank

Bolagets livförsäkringsverksamhet resulterade i ett underskott på -0,7 (6,8) Mkr under verksamhetsåret och bankverksamheten resulterade i ett underskott på -5,4 (2,4) Mkr. Liv- och bankverksamheterna redovisas under Övriga intäkter och kostnader i resultaträkningen under icke teknisk redovisning.

Resultat

Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -359,6 (178,2) Mkr och efter skatt till -233,5 (157,5) Mkr.

Skatt på årets resultat uppgick till -126,1 (20,6) Mkr och består av minskad uppskjuten skatt på realiserade vinster på -150,9 (9,8) Mkr, uppskjuten skatt på obeskattade reserver på 13,9 (10,9) Mkr samt av inkomstskatt på årets resultat på 10,9 (0) Mkr.

Resultatutveckling i övrigt samt ekonomisk ställning framgår av femårsöversikten längre fram i årsredovisningen.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skade-procenten f.e.r. på 74,7 (78,4) % under senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen tecknar bolaget återförsäkring. Återförsäkrings-skyddet beskrivs mer ingående i not 2.

Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär. Premieinkomsten uppgick under verksamhetsåret till 62,2 (50,3) Mkr eller 8,0 (6,5) % av premieinkomsten i direkt försäkring. Största risken i mottagen affär bedöms vara den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkrings-poolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i Nordiska Kärnförsäkringspoolen uppgår för bolagets del till 33 Mkr.

I vår kapitalförvaltning har vi identifierat placeringsrisker bestående av kursrisk, valutarisk, fastighetsrisk samt ränterisk.

I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets risker och riskhantering.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Läns-försäkringar Bergslagen (578000-9956) samt de helägda dotterbolagen Fastighets AB Congresshuset i Västerås (556185-9835) och Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB (556683-5855).

Koncernredovisningen är upprättad enligt för-värvmetoden. Koncernens fria kapital inklusive årets resultat uppgår till 564,1 (881,7) Mkr.

Dotterbolag

Länsförsäkringar Bergslagen äger aktier dels i sitt helägda dotterbolag Fastighets AB Congresshuset i Västerås vars verksamhet är att förvalta egen fastighet för uthyrning till konferens- och restaurangverksamhet samt kontorslokaler och dels i sitt helägda dotterbolag Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB vars verksamhet är att äga och förvalta aktier i publika aktiebolag enligt not 11.

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår årsstämman besluta att årets förlust för moderbolaget, -345 783 063 kr jämte balanserad vinst, 725 777 553 kr, totalt 379 994 490 kr överföres i ny räkning.

TOTAL KAPITALAVKASTNING (MKR)

	Marknads- värde 0712		Netto placering	Marknads- värde 0812		Värde- förändring		Direkt- avkastning		Total avkastning	
Räntebärande placeringar											
Obligationer / övriga räntebärande plac.	594	21,5%	19	624	26,4%	11	1,8%	29	4,9%	40	6,7%
Likvida medel, lån mm	121	4,4%	29	150	6,4%	0	0,0%	9	6,5%	9	6,5%
Aktier och andelar											
Svenska aktier	597	21,6%	-20	328	13,9%	-249	-42,4%	21	3,5%	-228	-38,8%
Utländska aktiefonder	401	14,5%	85	317	13,4%	-169	-38,1%	0	0,1%	-169	-38,0%
LFAB-aktier	546	19,7%	0	390	16,5%	-156	-28,6%	14	2,7%	-142	26,0%
Övriga onoterade aktier	41	1,5%	1	41	1,7%	-1	-2,9%	0	0,8%	-1	-2,1%
Fastigheter											
Fastigheter i moderbolaget	181	6,5%	0	191	8,1%	10	5,8%	-6	-3,3%	4	2,4%
LFB Fastigheter AB	246	8,9%	4	273	11,6%	23	9,2%	0	0,1%	23	9,3%
Fastighets AB Congresshuset i Västerås	42	1,5%	0	46	2,0%	5	10,8%	1	1,6%	6	12,5%
Summa finansiella placeringar	2 769	100,0%	119	2 360	100,0%	-527	-18,6%	69	2,4%	-458	-16,2%

Femårsöversikt

Resultat och konsolidering m m (Tkr)

	2008	2007	2006	2005	2004
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r.	756 881	731 195	736 101	737 384	689 282
Kapitalavkastning i försäkringsrörelsen*)	42 669	37 041	27 255	13 795	13 972
Försäkringsersättningar f.e.r. F	-504 874	-598 793	-571 116	-581 456	-470 250
Driftskostnader f.e.r.	-145 476	-142 159	-125 237	-129 883	-115 945
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	149 200	27 284	67 003	39 840	117 059
Tekniskt resultat före återbäring	149 200	27 284	67 003	39 840	117 059
Övriga intäkter	0	0	0	0	0
Återbäring	0	0	0	0	0
Finansrörelsens resultat	-502 722	146 470	183 660	287 271	91 945
Övriga intäkter och kostnader	-6 106	4 407	-2 029	-2 919	-4 770
Resultat före dispositioner och skatt	-359 628	178 161	248 634	324 192	204 234
Årets resultat efter dispositioner och skatt	-233 507	157 455	198 710	243 103	146 779
*) Kalkylränta	4,0%	3,7%	3,0%	1,7%	2,0%
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar, verkligt värde	2 504 466	2 848 710	2 580 638	2 133 739	1 589 448
Premieinkomst f.e.r. P	758 469	749 386	738 860	734 529	772 576
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r. A	1 041 710	1 033 512	911 452	815 239	702 825
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	1 176 472	1 409 978	1 252 523	1 059 209	816 105
Uppskjuten skatt	262 963	401 133	381 156	333 113	253 238
Obeskattade reserver	0	0	0	0	0
Övervärde intresse-/dotterbolag	0	0	0	0	0
Konsolideringskapital K	1 439 435	1 811 111	1 633 679	1 392 322	1 069 343
Konsolideringsgrad K/P	190%	242%	221%	190%	138%
Kapitalbas**)	1 439 435	1 811 111	1 639 074	1 392 322	1 069 343
Erforderlig solvensmarginal**)	144 347	135 940	129 243	112 240	129 843
**) För definition, se Ordlista					
Nyckeltal					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	67%	82%	78%	79%	68%
Driftskostnadsprocent f.e.r.	19%	19%	17%	18%	17%
Totalkostnadsprocent f.e.r.	86%	101%	95%	97%	85%
Direkt försäkring					
Skadeprocent, brutto	62%	88%	73%	82%	64%
Driftskostnadsprocent, brutto	18%	19%	16%	17%	16%
Totalkostnadsprocent, brutto	81%	107%	89%	99%	80%
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning	2,4%	2,1%	2,1%	1,2%	2,3%
Totalavkastning	-16,2%	7,3%	9,6%	17,3%	7,2%

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelsen (Tkr)

		Koncernen		Moderbolaget	
	Not	2008	2007	2008	2007
Premieintäkter för egen räkning (f.e.r.)					
Premieinkomst	3	835 136	818 357	835 136	818 357
Premier för avgiven återförsäkring		-76 667	-68 971	-76 667	-68 971
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-1 588	-18 191	-1 588	-18 191
		756 881	731 195	756 881	731 195
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen					
	4	42 669	37 041	42 669	37 041
Försäkringsersättningar f.e.r.					
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>					
Före avgiven återförsäkring	5	-537 958	-564 985	-537 958	-564 985
Återförsäkrares andel	5	39 692	70 061	39 692	70 061
<i>Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.</i>					
Före avgiven återförsäkring		4 238	-139 793	4 238	-139 793
Återförsäkrares andel		-10 846	35 924	-10 846	35 924
		-504 874	-598 793	-504 874	-598 793
Driftskostnader f.e.r.					
	6	-145 476	-142 159	-145 476	-142 159
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat					
		149 200	27 284	149 200	27 284

Icke teknisk redovisning (Tkr)

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2008	2007	2008	2007
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		149 200	27 284	149 200	27 284
Kapitalavkastning, intäkter	7	55 524	157 559	44 576	156 819
Kapitalavkastning, kostnader	7	-2 159	-3 057	-2 159	-3 057
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	7	31 646	87 028	14 282	49 573
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	7	-545 064	-58 019	-545 064	-20 800
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-42 669	-37 041	-42 669	-37 041
Övriga intäkter och kostnader	8	-6 106	4 407	-6 106	4 407
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-359 628	178 161	-387 940	177 185
Bokslutsdispositioner					
Förändring av säkerhetsreserv		0	0	-85 770	-39 000
Förändring av periodiseringsfond				-12 100	0
Resultat före skatt		-359 628	178 161	-485 810	138 185
Skatt på årets resultat	9	126 121	-20 706	140 027	-9 786
ÅRETS RESULTAT		-233 507	157 455	-345 783	128 399

Balansräkning

Tillgångar (Tkr)

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2008	2007	2008	2007
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	10	421 848	409 976	191 555	181 155
Placeringar i dotter- och intressebolag					
Aktier och andelar	11	20	20	204 551	204 494
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	12	1 348 551	1 830 578	1 075 819	1 584 472
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12	623 635	594 272	623 635	594 272
Övriga lån		102 778	8 804	147 819	52 409
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		7 634	5 060	7 634	5 060
		2 504 466	2 848 710	2 251 013	2 621 862
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador		104 939	115 786	104 939	115 786
		104 939	115 786	104 939	115 786
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	13	204 177	198 049	204 177	198 049
Fordringar avseende återförsäkring		16 746	17 460	16 746	17 460
Övriga fordringar		7 808	3 123	6 684	2 251
		228 731	218 632	227 607	217 760
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	14	6 807	7 217	6 807	7 217
Rättigheter		271	325	271	325
Kassa och bank		56 706	112 297	47 663	104 877
		63 784	119 839	54 741	112 419
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		15 044	7 766	15 044	7 766
Förutbetalda anskaffningskostnader	15	10 300	10 100	10 300	10 100
		25 344	17 866	25 344	17 866
SUMMA TILLGÅNGAR		2 927 263	3 320 833	2 663 643	3 085 693

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder (Tkr)

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2008	2007	2008	2007
Eget kapital	16				
<i>Bundet eget kapital</i>					
Reservfond		27 211	27 211	27 211	27 211
Uppskrivningsfond		0	0	77 412	77 412
Bundna reserver		585 170	501 205	0	0
<i>Fritt eget kapital</i>					
Balanserad vinst eller förlust		797 598	724 107	725 778	597 378
Årets resultat		-233 507	157 455	-345 783	128 399
		1 176 472	1 409 978	484 617	830 400
Obeskattade reserver					
Utgjenningsfond		0	0	73 171	73 171
Säkerhetsreserv		0	0	708 718	622 948
Periodiseringsfond				12 100	0
		0	0	793 989	696 119
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	17	323 659	322 071	323 659	322 071
Avsättning för oreglerade skador	18	822 990	827 227	822 990	827 227
		1 146 649	1 149 298	1 146 649	1 149 298
Avsättning för andra risker och kostnader					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	12 100	12 800	12 100	12 800
Avsättningar för skatter	19	293 543	420 892	80 588	222 235
		305 643	433 692	92 688	235 035
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	20	19 338	26 428	19 338	26 428
Skulder avseende återförsäkring		9 471	7 015	9 471	7 015
Övriga skulder	21	176 164	198 316	23 365	45 292
		204 973	231 759	52 174	78 735
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Förutbetalda premier		76 754	74 825	76 754	74 825
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		16 772	21 281	16 772	21 281
		93 526	96 106	93 526	96 106
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 927 263	3 320 833	2 663 643	3 085 693
POSTER INOM LINJEN	22				
Ansvarsförbindelser					
I egenskap av ägare av 7,7 % i Humlegården Holding AB finns formell ansvarighet för detta bolags förbindelser.					
Ställda säkerheter					
Fastighetsinteckningar		75 000	75 000	0	0
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.) registerförda tillgångar		1 607 389	1 446 633	1 607 389	1 446 633

Kassaflödesanalys

Direkt metod (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Löpande verksamhet				
Premieinbetalningar	830 591	804 838	830 591	804 838
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-74 211	-66 140	-74 211	-66 140
Skadeutbetalningar	-537 958	-564 985	-537 958	-564 985
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	40 406	60 695	40 406	60 695
Driftsutgifter	-158 751	-114 523	-164 500	-122 770
Utbetalningar av återbäring	0	0	0	0
Betald skatt	-16 319	0	-16 319	0
Övriga in- och utbetalningar	-6 739	24 952	-6 739	24 952
Kassaflöde från den löpande verksamheten	77 019	144 837	71 270	136 590
Investeringsverksamheten				
Direktavkastning	65 299	43 638	65 299	43 638
<i>Nettoinvesteringar i:</i>				
byggnader & mark	-6 848	-15 262	-6 800	-14 900
aktier & andelar i koncernföretag	0	0	-57	61 764
finansiella placeringstillgångar	-187 370	-158 133	-183 236	-215 903
Nettoinvesteringar i materiella tillgångar	-3 690	-1 629	-3 690	-1 629
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-132 610	-131 386	-128 484	-127 030
Årets kassaflöde	-55 591	13 451	-57 214	9 560
Likvida medel vid årets början	112 297	98 846	104 877	95 317
Årets kassaflöde	-55 591	13 451	-57 214	9 560
Likvida medel vid årets slut	56 706	112 297	47 663	104 877

Resultatanalys

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (Tkr)

Direkt försäkring i Sverige								
	Totalt 2008	Hem Villa Fritidshus	Företag Fastighet Lantbruk	Sjuk- och olycksfall	Motor- fordon	Trafik	Summa dir. förs. i Sverige	Mottagen återförs.
Premieintäkt f.e.r. (not 1)	756 881	143 083	211 993	14 738	186 913	139 662	696 389	60 492
Kapitalavkastning från finansrörelsen	42 669	5 589	9 648	3 994	3 217	13 909	36 357	6 312
Försäkringsersättningar f.e.r. (not 2)	-504 874	-116 264	-121 221	-11 885	-124 097	-80 460	-453 927	-50 947
Driftskostnad f.e.r.	-145 476	-25 095	-50 421	-2 848	-41 207	-22 848	-142 419	-3 057
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	149 200	7 313	49 999	3 999	24 826	50 263	136 400	12 800
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat, brutto	15 879	395	16 784	3 278	-3 899	-679	15 879	0
Återförsäkrares andel	6 339	658	4 097	310	587	687	6 339	0
Avvecklingsresultat f.e.r.	22 218	1 053	20 881	3 588	-3 312	8	22 218	0
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	323 659	67 120	105 042	7 071	80 738	57 491	317 462	6 197
Avsättning för oreglerade skador	822 990	71 708	133 807	88 162	23 640	324 882	642 199	180 791
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	1 146 649	138 828	238 849	95 233	104 378	382 373	959 661	186 988
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar								
Avsättning för oreglerade skador	104 939	2 905	14 557	241	0	87 236	104 939	0
NOTER TILL RESULTATANALYS								
NOT 1								
Premieintäkt f.e.r.	756 881	143 083	211 993	14 738	186 913	139 662	696 389	60 492
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	835 136	155 845	261 442	15 367	197 075	143 202	772 931	62 205
Premier för avgiven återförsäkring	-76 666	-10 864	-50 460	-529	-209	-14 604	-76 666	0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-1 589	-1 898	1 011	-100	-9 953	11 064	124	-1 713
NOT 2								
Försäkringsersättningar f.e.r.	-504 874	-116 264	-121 221	-11 885	-124 097	-80 460	-453 927	-50 947
Utbetalda försäkringsersättningar	-498 265	-123 522	-167 822	-9 267	-120 494	-55 270	-476 375	-21 890
Före avgiven återförsäkring	-490 226	-106 607	-195 578	-7 945	-108 994	-49 212	-468 336	-21 890
Återförsäkrares andel	39 692	0	39 557	0	0	135	39 692	0
Skaderegleringskostnader	-47 731	-16 915	-11 801	-1 322	-11 500	-6 193	-47 731	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.	-6 609	7 258	46 601	-2 618	-3 603	-25 190	22 448	-29 057
Före avgiven återförsäkring	4 237	6 600	82 061	-2 927	-4 191	-48 249	33 294	-29 057
Återförsäkrares andel	-10 846	658	-35 460	309	588	23 059	-10 846	0

Noter till Resultat- och Balansräkningen 2008

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänna förutsättningar

Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17 och FFS 2007:14). Enligt Finansinspektionens allmänna råd tillämpas lagbegränsad IFRS i såväl moderbolagets redovisning som i koncernredovisningen. Med lagbegränsad IFRS avses en tillämpning av de internationella redovisningsstandarder som tillhörande tolkningsmeddelande som antagits av Europeiska kommissionen, med de avvikelser från tillämpningen som Finansinspektionen angivit.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden.

Intäkter för förmedling av bank-, fond- och livtjänster.

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader.

Placeringsstillgångar

Klassificering av placeringsstillgångar

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Länsförsäkringar Bergslagen förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringsstillgångar (aktier, obligationer och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som realiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t ex LFAB ingår i denna utvärdering.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt räntebärande placeringar.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet. I koncernens balansräkning värderas tillgångar i dotterbolag till verkligt värde.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, t ex nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden.

Bolagets innehav av aktier i LFAB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas

verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta värde.

Den samlade resultateffekten från finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av värderingstekniker uppgick i koncernen till -129,1 (74,9) Mkr före avdrag för kapitalavkastning som överförs till försäkringsrörelsen.

Byggnader och mark

Fastigheterna som i huvudsak används för uthyrning till externa hyresgäster redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras på värderingar.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och realiserade värdeförändringar

För de finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som realiserade värdeförändringar i den icke tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kostnader.

Redovisning av försäkringsavtal

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringsavtal som avser tidsperioder efter kvardröjande risker samt avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker i balansräkningen.

Beräkning av avsättning sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffade skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelse enligt ingångna försäkringsavtal.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringsavtal. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inkl de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättning inkluderar även kostnader för skadereglering. Uppskattning av avsättningsbehovet görs för flera skadearter med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättning för oreglerade skador är väsentlig för bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i avecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas

i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuellt nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtal.

Driftskostnader

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, skaderegleringskostnader och administrationskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar.

Driftskostnader för kapitalavkastning redovisas under icke tekniska resultatet som kapitalavkastning kostnader. Driftskostnader i förmedlad affär redovisas under icke tekniska resultatet som övriga intäkter och kostnader.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna aktiveras. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonal. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Återbäring & rabatter

Styrelsen kan besluta om återbäring till försäkringstagarna då rörelseresultatet är positivt. Efter styrelsens beslut fastställs vilka kriterier som ska ligga till grund för utbetalning. Kundbonus får de kunder som har sitt hem och boende försäkrat hos Länsförsäkringar Bergslagen samt minst en privat försäkring eller en tjänst i Länsförsäkringar Bank AB.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas mot eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas på orealiserade vinster i placeringstillgångar samt skillnaden mellan redovisade och skattemässiga värden på fastigheter. I koncernen tillkommer uppskjuten skatt på obeskattade reserver.

Ersättning till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas på samma sätt som avgiftsbestämda.

Kostnader för ersättningar i samband med att personal slutar före den normala tidpunkten redovisas när kostnaden uppstår.

När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Dotterbolag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdesmetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

NOT 2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Denna not omfattar en beskrivning av Länsförsäkringar Bergslagens riskhanteringsfunktion samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med bolagets riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker.

Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Bland annat finns dokument som styr riskbedömning och riskurval vid införsäkringstillfället. Vidare finns en riskberäkningsmodell där risker inom olika områden kan kvantifieras.

Ansaret för Länsförsäkringar Bergslagens riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltning och skuldtäckningspolicy. Styrelsen får löpande rapportering om hur bolagets risker utvecklas via olika rapporter. Styrelsen har även ett finansutskott och en interrevisionsfunktion till sitt förfogande.

I finansutskottet ingår två styrelseledamöter samt VD. Operativt ansvarig är adjungerad ledamot. Finansutskottet, som är ett rådgivande organ till VD, har bland annat till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta fram förslag till eventuella förändringar av riktlinjerna för kapitalförvaltningen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. Finansutskottet har minst fyra protokollförda möten per år.

Bolagets oberoende revisorer skall medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen.

Bolaget har en risk- och compliancefunktion som ansvarar för att identifiera och beskriva bolagets olika riskområden. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen och andra ansvariga chefer ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna skall hanteras. Länsförsäkringar Sörmland utför riskkontrollen på uppdrag av Länsförsäkringar Bergslagens styrelse.

Den löpande riskhanteringen rapporteras till styrelsen.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget skall arbeta enligt gällande regler och har bl.a. till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regellefterlevanden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till styrelse, VD och företagsledningen, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer.

Bolagets olika affärsområden ansvarar för att bedöma nya och befintliga risker inom sakförsäkrings- och kreditverksamheten. De har rätt att inom fastsatta regler ta beslut om bolaget ska acceptera en risk eller inte.

Bolaget har dessutom en säkerhetsgrupp som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor samt ett väl fungerande miljöledningssystem, vars syften till stor del är att hantera och begränsa bolagets risktagande inom dessa områden.

Rapportering av risk

Bolaget har en intern beräkningsmodell för att mäta totalrisk. Metoden är ett led i anpassningen till de riskbaserade solvensreglerna som förväntas komma att införas. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: försäkringsrisk, finansiella risker, operativ risk och motpartsrisk. Det totala riskbeloppet ställs sedan i relation till bolagets konsolideringskapital. Bolagets styrelse får minst en gång per år en riskrapport där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats.

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvens. Från och med 2007 rapporterar bolaget även in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Bolaget uppfyllde med god marginal de krav som ställts av myndigheterna.

Risker i försäkringsverksamheten

Försäkringsrisker består av teckningsrisk, reservsättningsrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att skade- och driftskostnaderna för ännu ej inträffade skador inte täcks av premieintäkter. Teckningsrisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Bolaget redovisar inga diskonterade avsättningar för oreglerade skador. Detta innebär att bolaget inte har någon ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Västmanlands- och Örebro län samt Heby kommun, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15 % av bolagets egna kapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring, samt mottagen livåterförsäkring.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med de 23 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen - per riskslag - fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen tar alltså sikte på att

begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet. Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall.

Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 7 miljarder totalt för de 24 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Finansiella risker

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisker är risker för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser.

Bolaget har ett regelverk, "Riktlinjer för kapitalförvaltningen", som reglerar hur bolaget skall placera sina tillgångar och till vilken risk detta får ske.

Riktlinjerna revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav (skuldtäckning) som kan påverka hur bolaget får placera sitt kapital och skrivit anvisningar hur skuldtäckningsregistret ska upprättas.

Bolagets placeringssammansättning och avkastning per placeringstillgång framgår av totalavkastningstabell i förvaltningsberättelsen.

Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

Försäkringstekniska avsättningar täcks i första hand av räntebärande papper, därefter av fastigheter och aktier (skuldtäckning).

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största finansiella risk. Totalt hade bolaget en aktieexponering på 1 349 (1 831) Mkr per den 31/12 2008. Den svenska portföljen består av direktägda aktier med en spridning på olika branscher medan de utländska aktieplaceringarna sker via fonder, mestadels i indexfonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare minskar den totala aktiekursrisken. Se diagram "Noterade Aktieplaceringar, geografisk indelning".

Känslighetsanalys, aktiekursrisk (tkr)

Inverkan på resultat före skatt:

10% nedgång i aktiekurser -134 900

Valutakursrisk

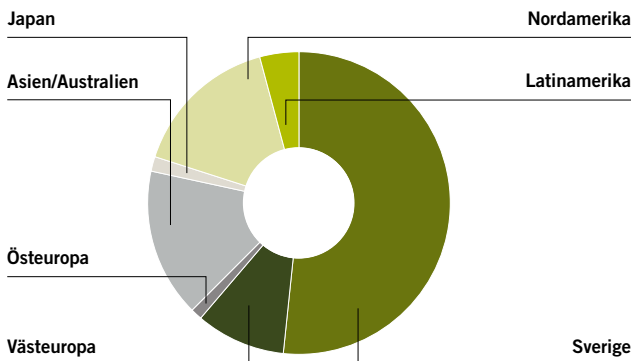
Bolaget har placeringstillgångar i utländsk valuta som uppgår till 317 (401) Mkr. Enligt bolagets placeringsriktlinjer får valutaexponering ske inom en ram av 20 % av totalt förvaltad kapital, vilket motsvarar cirka 480 (550) Mkr.

Känslighetsanalys, valutakursrisk (tkr)

Inverkan på resultat före skatt:

10% nedgång i valutakurser -31 700

NOTERADE AKTIEPLACERINGAR, GEOGRAFISK INDELNING

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 624 (594) Mkr som i huvudsak består av svenska statsobligationer och fasträntekonton i Länsförsäkringar Bank. Ränteförvaltningen sker i egen regi och samtliga placeringar har en löptid mellan 0 och 3 år vilket gör att ränterisken är begränsad.

Finansiella skulder i form av inteckningslån finns i dotterbolagen Fastighets AB Congresshuset i Västerås samt LFB Fastigheter AB och uppgår till 144 (145) Mkr. Räntesatsen avseende lånen är kopplad till reporäntan, varför det finns en ränterisk i eventuella räntehöjningar.

Fastighetsrisk

Bolagets exponering i fastigheter uppgår till totalt 421 (410) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk (tkr) i moderbolaget

Inverkan på resultat före skatt:

Direkavkastningskravet ökar med 1%	-28 100
Förändring av hyresnivåerna med -10% i direktägda fastigheter	-2 200

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas.

Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Bolagets funktioner för riskhantering, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Bergslagen en provision.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad dels för att annullationsansvaret bara är treårigt och dels för att denna del av ersättningen enbart uppgår till cirka 30 Mkr per år.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Bergslagen skall stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Det finns dock en begränsning i avtalet som innebär att bolagets ansvar maximalt kan uppgå till det enskilda årets totala ersättning från banken, vilket innebär att denna risk är begränsad till cirka 30 Mkr.

NOT 3 PREMIEINKOMST (Tkr)

	2008			2007		
	Brutto	Avgiven åf	Netto	Brutto	Avgiven åf	Netto
Direkt försäkring i Sverige	772 931	-76 667	696 264	768 023	-68 971	699 052
Mottagen återförsäkring	62 205		62 205	50 334		50 334
Summa premieinkomst	835 136	-76 667	758 469	818 357	-68 971	749 386

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN (Tkr)

	2008	2007
Överförd kapitalavkastning	42 669	37 041
Räntesats avseende trafik- och olycksfallsaffärer	4,25%	4,25%
Räntesats avseende övrig affär	3,88%	3,45%

I den direkta försäkringen samt vissa delar av den mottagna återförsäkringen har den överförda kapitalavkastningen beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. För den övriga mottagna återförsäkringen har för Nordiska Kärnförsäkringspoolen kapitalavkastningen beräknats på summan av ingående ersättningsreserv och skadebehandlingsreserv.

Som räntesats avseende trafik- och olycksfallsaffärerna har Riksbankens 5-åriga styrränta tillämpats, medan det i den övriga affären har tillämpats årsgenomsnittet av 60-dagars statsskuldväxlar omräknat till effektiv ränta.

NOT 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR (Tkr)

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Utbetalda försäkringsersättningar	-490 227	-506 084	39 692	70 061	-450 535	-436 023
Driftskostnader för skadereglering	-47 731	-58 901	0	0	-47 731	-58 901
Utbetalda försäkringsersättningar	-537 958	-564 985	39 692	70 061	-498 266	-494 924

NOT 6 DRIFTSKOSTNADER (Tkr)

	2008	2007
Funktionsindelade driftskostnader		
Anskaffningskostnader	-98 270	-96 189
Förändring av Förutbet. anskaffningskostnader	200	1 100
Administrationskostnader inkl. beståndsvård	-47 041	-46 693
Provisioner i avgiven återförsäkring	-365	-377
Summa driftskostnader	-145 476	-142 159
Kostnadsslagsindelad driftskostnad		
Personalkostnader	-140 237	-137 061
Lokalkostnader	-9 413	-9 105
Avskrivningar	-3 976	-3 965
Kapitalförvaltningskostnader	-2 159	-3 057
Övrigt	-107 821	-110 236
Omkostnadsbidrag för gemensam affär	61 934	62 614
Förändring av Förutbet. anskaffningskostnader	200	1 100
Summa	-201 471	-199 710

Driftskostnaderna, dvs. alla kostnader för främst anskaffning och administration minskade med kostnader och ersättning för de de gemensamma affärerna Liv, Bank, Agria och Läns hem, framgår ovan. Skillnaden mellan funktionsindelade och kostnadsslagsindelade driftskostnader är 56,0 (57,5) Mkr och avser driftskostnader för skadereglering enl not 5, kapitalförvaltningskostnader samt underskott i de gemensamma affärerna Liv, Bank, Agria och Läns hem. Driftskostnaderna uppgick till 18,9 (19,4) % av premie-intäkten för egen räkning. .

NOT 7 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Driftsresultat byggnader och mark				
Hysesintäkter	22 295	21 365	22 295	21 365
Driftskostnader	-21 502	-25 259	-21 502	-25 259
Driftsresultat	793	-3 894	793	-3 894
Utdelning på aktier och andelar	35 950	32 358	35 950	32 358
Resultat LF Bergslagen Fastigheter AB	10 260	0	0	0
Resultat Fastighets AB Congresshuset	688	740	0	0
Ränteintäkter mm				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12 452	17 625	11 063	17 625
Övriga ränteintäkter	25 541	6 809	26 930	6 809
Realisationsvinster / förluster				
Aktier och andelar	-30 160	121 744	-30 160	121 744
Räntebärande värdepapper	0	-20 423	0	-20 423
Fastigheter	0	2 600	0	2 600
Summa kapitalavkastning, intäkter	55 524	157 559	44 576	156 819

KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Kapitalförvaltningskostnader	-2 159	-3 022	-2 159	-3 022
Räntekostnader	0	-35	0	-35
Summa kapitalavkastning, kostnader	-2 159	-3 057	-2 159	-3 057

OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR (Tkr)

	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
Koncernen	2008	2007	2008	2007
Byggnader och mark	8 144	0	0	-20 800
Aktier och andelar	12 820	68 968	-545 064	-37 219
Räntebärande värdepapper	10 682	18 060	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	31 646	87 028	-545 064	-58 019

	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
Moderbolaget	2008	2007	2008	2007
Byggnader och mark	3 600	0	0	-20 800
Aktier och andelar	0	31 513	-545 064	0
Räntebärande värdepapper	10 682	18 060	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	14 282	49 573	-545 064	-20 800

NOT 8 ÖVRIGA INTÄKTER OCH KOSTNADER (Tkr)

	2008	2007
Intäkter för Liv och Bank	60 680	61 303
Intäkter för Läns hem och Agria	2 898	0
Kostnader för Liv och Bank	-66 557	-56 896
Kostnader för Läns hem och Agria	-3 127	0
Summa övriga intäkter och kostnader	-6 106	4 407

NOT 9 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-13 906	-10 920	0	0
Inkomstskatt på årets resultat	-10 907	0	-10 907	0
Uppskjuten skatt på orealiserade vinster / förluster	152 076	-9 186	152 076	-9 186
Uppskjuten skatt avseende skattemässiga avskrivningar på fastigheter	-1 142	-600	-1 142	-600
Skatt	126 121	-20 706	140 027	-9 786

NOT 10 BYGGNADER OCH MARK (Tkr)

	Kontors- och affärs- fastigheter moderbolaget	Fastighet dotterbolag Fastighets AB Congresshuset	Övriga	Totalt
Antal	7	1	1	9
Areal	28 957	23 141	--	52 098
Anskaffningsvärde Tkr	170 765	188 058	355	359 178
Verkligt värde Tkr	191 200	230 293	355	421 848
Värde per kvm Kr	6 603	9 952	--	8 097
Ytvakansgrad	3,5%	0,7%	--	2,3%
Taxeringsvärde Tkr	167 672	43 600	437	211 709

Samtliga fastigheter förutom personalstuga ligger inom Länsförsäkringar Bergslagens verksamhetsområde, huvudsakligen i Västerås och Örebro.

Dotterbolaget Fastighets AB Congresshuset i Västerås egna fastighet inrymmer bland annat Västerås Konserthus, vars yta uppgår till ca 44% av totala arealen.

I den egna verksamheten utnyttjas ca 7 300 kvm utav moderbolagets fastigheter, vilket avser ca 25% av det totala fastighetsbeståndet.

Värderingsmetoder

Moderbolagets fastigheter har värderats utifrån en värderingsmodell som framtagits av Humlegården HB. Denna modell har direktavkastningen som en viktig parameter. Ett direktavkastningskrav på 6,5% har använts vid denna värdering. Dotterbolaget Fastighets AB Congresshuset i Västerås förvärvades i slutet av december år 2006, varför ingen ny värdering av dess fastighet har gjorts under året.

NOT 11 AKTIER OCH ANDELAR I DOTTER- OCH INTRESSEBOLAG (Tkr)

Bolag	Antal aktier	Ägarandel %	Anskaffnings- värde	Aktieägar- tillskott	Summa anskaffnings- värde	Verkligt värde
LFB Fastigheter AB	1 000	100	77 512	85 070	162 582	272 732
Fastighets AB Congresshuset i Västerås	1 000	100	41 949	0	41 949	46 493
Partner Invest AB	200	20	20	0	20	20
Summa			119 481	85 070	204 551	319 245

NOT 12 ANDRA FINANSIELLA PLACERINGSTILLGÅNGAR (Tkr)**Anskaffningsvärden och verkliga värden**

Moderbolaget	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2008	2007	2008	2007
Aktier och andelar	942 542	906 178	1 075 819	1 584 472
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	612 757	594 376	623 635	594 272
Summa	1 555 299	1 500 554	1 699 454	2 178 744

Koncernen	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2008	2007	2008	2007
Aktier och andelar	1 105 124	1 068 760	1 348 551	1 830 578
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	612 757	594 376	623 635	594 272
Summa	1 717 881	1 663 136	1 972 186	2 424 850

Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar

Moderbolaget	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Noterade svenska aktier	343 353	328 473
Ej noterade aktier	162 582	430 151
Noterade andelar i aktiefonder	395 132	317 195
Ej noterade andelar	41 475	0
Summa aktier och andelar i moderbolaget	942 542	1 075 819

Koncernen	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Noterade svenska aktier	343 353	328 473
Ej noterade aktier	162 582	702 883
Noterade andelar i aktiefonder	395 132	317 195
Ej noterade andelar	41 475	0
Total summa aktier och andelar i koncernen	942 542	1 348 551

Upplupet anskaffningsvärde och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2008	2007	2008	2007
Utgivna av				
Svenska staten	121 485	121 485	123 004	120 098
LF Hypotek	225 394	0	234 563	0
Övriga emittenter	65 878	4 891	66 068	6 174
LF Bank, fasträntekontoplaceringar	200 000	468 000	200 000	468 000
Summa	612 757	594 376	623 635	594 272

NOT 13 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING (TKR)

	2008	2007
Fordringar hos försäkringstagare	167 239	168 202
Fordringar hos försäkringsbolag	36 938	29 847
Summa fordringar avseende direkt försäkring	204 177	198 049

NOT 14 MATERIELLA TILLGÅNGAR (Tkr)

	Maskiner/inventarier		Övrigt		Totalt	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Ingående anskaffningsvärde	61 792	60 155	9	18	61 801	60 173
Investeringar	3 322	1 637	368	0	3 690	1 637
Försäljningar och utrangeringar	0	0	0	-9	0	-9
Utgående anskaffningsvärde	65 114	61 792	377	9	65 491	61 801
Ingående avskrivningar	54 584	50 730	0	0	54 584	50 730
Årets avskrivningar	4 100	3 854	0	0	4 100	3 854
Försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0	0	0
Utgående avskrivningar	58 684	54 584	0	0	58 684	54 584
Bokfört värde	6 430	7 208	377	9	6 807	7 217

Datautrustning, övriga maskiner och inventarier skrivs planenligt av på fem år.

NOT 15 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER (Tkr)

	2008	2007
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	10 100	9 000
Årets avsättning	10 300	10 100
Årets avskrivning	-10 100	-9 000
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	10 300	10 100

Anskaffningskostnad med avskrivningstid

inom ett år	10 300	10 100
överstigande ett år	0	0

NOT 16 EGET KAPITAL (Tkr)

Koncernen	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt
	Reservfond	Bundna reserver	Balanserat resultat	Årets resultat	
IB 2008	27 211	501 205	724 107	157 455	1 409 978
Disposition av 2007 års resultat			157 455	-157 455	0
Årets resultat				-233 507	-233 507
Förändring av bundna reserver		72 130	-72 130		0
Förändring av bundna reserver p.g.a. skattesänkning		11 835	-11 835		0
UB 2008	27 211	585 170	797 598	-233 507	1 176 472

Moderbolaget	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt
	Reservfond	Uppskr. fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
IB 2008	27 211	77 412	597 378	128 399	830 400
Disposition av 2007 års resultat			128 399	-128 399	0
Årets resultat				-345 783	-345 783
UB 2008	27 211	77 412	725 777	-345 783	484 617

NOT 17 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVADRÖJANDE RISKER (Tkr)

Avsättning för ej intjänade premier	2008			2007		
	Brutto	Åf andel	Netto	Brutto	Åf andel	Netto
Ingående balans	322 071	0	322 071	303 879	0	303 879
Premieinkomst	835 136	-76 667	758 469	818 357	-68 971	749 386
Intjänade premier under perioden	-833 547	76 667	-756 880	-800 166	68 971	-731 194
Utgående balans	323 660	0	323 660	322 071	0	322 071
Avsättning för kvadröjande risker						
Ingående balans	0	0	0	0	0	0
Premieinkomst	0	0	0	0	0	0
Intjänade premier under perioden	0	0	0	0	0	0
Utgående balans	0	0	0	0	0	0
Summa avsättning för ej intjänade premier och kvadröjande risker	323 660	0	323 660	322 071	0	322 071

NOT 18 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR (Tkr)

	2008			2007		
	Brutto	Åf andel	Netto	Brutto	Åf andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	-502 629	52 496	-450 133	-426 382	32 379	-394 003
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-291 198	63 290	-227 908	-232 052	47 482	-184 570
Avsättning för skaderegleringskostnad	-33 400	0	-33 400	-29 000	0	-29 000
Ingående balans	-827 227	115 786	-711 441	-687 434	79 861	-607 573
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	-501 869	22 507	-479 362	-649 755	112 637	-537 118
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	490 227	-39 693	450 534	506 084	-70 061	436 023
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år (avvecklingsresultat)	15 879	6 339	22 218	3 878	-6 651	-2 773
Effekt av förändringar i antaganden	0	0	0	0	0	0
Utgående balans	-822 990	104 939	-718 051	-827 227	115 786	-711 441
<i>Utgående balans består av:</i>						
Inträffade och rapporterade skador	458 746	-24 277	434 469			
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	331 595	-80 662	250 933			
Avsättning skaderegleringskostnad	32 649		32 649			
Utgående balans totalt	822 990	-104 939	718 051			

Reserv för oreglerade skador i trafikaffären är inte diskonterad.

NOT 19 AVSÄTTNING FÖR SKATTER (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Inkomstskatteskuld	9 286	0	9 286	0
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	208 819	194 913	0	0
Uppskjuten skatteskuld på årets realiserade vinster	54 144	206 220	54 144	206 220
Uppskjuten skatt avseende skattemässiga avskrivningar på fastigheter	21 294	19 759	17 158	16 015
Avsättning för skatter	293 543	420 892	80 588	222 235

NOT 20 SKULDER AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING (Tkr)

	2008	2007
Skulder till försäkringsföretag	19 338	26 428
Summa skulder avseende direkt försäkring	19 338	26 428

NOT 21 ÖVRIGA SKULDER (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Leverantörsskulder	15 824	18 016	13 653	15 901
Skulder sociala kostnader	2 283	2 118	2 283	2 118
Källskatter	2 213	2 003	2 213	2 057
Inteckningslån	143 635	145 265	0	0
Övriga skulder	12 861	30 914	5 216	25 216
Summa övriga skulder	176 816	198 316	23 365	45 292

NOT 22 STÄLLDA SÄKERHETER (Tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Fastighetsinteckningar	75 000	75 000	0	0
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.) registerförda tillgångar	1 607 389	1 446 633	1 607 389	1 446 633

I enlighet med 7 kap 11§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldteckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

NOT 23 PERSONAL OCH LÖNER

	Antal		Löner och arvoden*)	
Medelantal anställda och löner	2008	2007	2008	2007
Styrelse och VD	1	1	3 165	2 638
Tjänstemän	202	206	116 803	118 489
Övriga anställda	3	3	1 517	1 481
Totalt	206	210	121 485	122 608

*) inklusive sociala avgifter

Av ovanstående antal var 112 (110) kvinnor och 94 (100) män.

Åtagande för ålderspension

En avsättning för framtida avtalspensioner enligt krav från nya pensionsavtalet för försäkringsbranchen är beräknad till 12,1 Mkr och baseras på intern bedömning.

Medelantal och könsfördelning	Antal	
Styrelse	2008	2007
Män	6	5
Kvinnor	3	3
Totalt	9	8

	Antal		Ersättningar	
Ombud	2008	2007	2008	2007
Allmänna ombud	80	89	2 885	2 523
Specialombud	203	218	16 064	13 837
Totalt	283	307	18 949	16 360

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och åtta av årsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt årsstämmans beslut. De två arbetstagarrepresentanterna erhåller ej något styrelsearvode. Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön samt pension. Till andra ledande befattningshavare utgörs ersättning av grundlön samt pension. Rörig ersättning kan utgå. Med ledande befattningshavare avses i detta sammanhang företagsledningen, dock ej verkställande direktören.

Ersättningar under 2008	Antal	Grundlön	Rörig ersättning	Pensionskostnad	Summa
Verkställande direktören	1	1 447	0	366	1 813
Styrelsens ordförande	1	140	0	0	140
Styrelseledamöter	8	644	0	0	644
Andra ledande befattningshavare	6	4 196	157	1 345	5 698
	6 427	157	1 711	8 295	

Avgångsvederlag

Till verkställande direktören och övriga i företagsledningen kan ett avgångsvederlag på maximalt två årslöner utgå.

Pension

Pensionsåldern för verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare är 65 år. Pensionen är i huvudsak förmånsbaserad och följer pensionsavtalet mellan FAO och FTF.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron bland bolagets anställda var 2,1% under året, medan långtidssjukfrånvaron (sjukfrånvaro som pågått 60 dagar eller mer) var 0,4%. Av tabell nedan framgår sjukfrånvaron för män och kvinnor i olika åldersgrupper.

NOT 23 PERSONAL OCH LÖNER FORTS.

Sjukfrånvaro Åldersgrupp	Kvinnor 2008		Män 2008		Kvinnor 2007		Män 2007	
	Total	Långtid	Total	Långtid	Total	Långtid	Total	Långtid
- 29 år	2,7%	1,5%	1,1%	0,0%	2,8%	0,0%	1,4%	0,0%
30 - 49 år	1,9%	0,2%	2,0%	0,5%	2,0%	0,2%	3,0%	1,0%
50 år -	3,7%	1,0%	1,2%	0,1%	6,9%	4,2%	2,2%	1,4%

NOT 24 ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNINGAR TILL REVISORER (Tkr)

	2008	2007
Deloitte, revisionsuppdrag	0	370
Valkyrian Revision AB, revisionsuppdrag	315	0
Deloitte, andra uppdrag	0	60
Valkyrian Revision AB, andra uppdrag	63	0
Övriga revisorer	163	47
Totalt	540	477

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR, ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN (Tkr)

Försäkringsklasser	Totalt 2008	Olycksfall och sjukdom	Motor- fordon övr. klasser	Motorfordon ansvar mot tredje man	Brand och annan egen- domsskada	Allmän ansvarighet	Rätts- skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieinkomst, brutto	835 136	24 984	197 075	143 202	370 268	23 808	13 594	772 931	62 205
Premieintäkt, brutto	833 547	24 782	187 122	154 266	369 503	23 865	13 517	773 055	60 492
Försäkringsers., brutto	-533 720	-19 413	-124 685	-103 654	-220 060	-9 365	-5 596	-482 773	-50 947
Driftkostnader, brutto	-145 476	-4 427	-41 207	-22 848	-67 052	-4 521	-2 364	-142 419	-3 057
Resultat av avgiven återförsäkring	-47 822	-220	378	8 590	-56 472	-37	-61	-47 822	0

VD och styrelsen intygar att, så vitt vi känner till, årsredovisningen har upprättats i enlighet med lag om årsredovisning i försäkringsföretag och ger därmed en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Västerås, den 3 mars 2009

Tommy Persson, ordförande

Carl-Hugo Hamilton

Anki Bengtson, vice ordförande

Christina Liffner

Ulf Torbacke

Fred Lindmark

Leif Mellberg

Eva Axelsson

Pär-Erik Wejåker

Elisabeth Sverresson

Mikael Sundquist, VD

Per Åhman

Min revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits den 3 mars 2009.

Henrik Hedqvist
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Länsförsäkringar Bergslagen
Organisationsnummer: 578000-9956

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Länsförsäkringar Bergslagen för år 2008. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att lag om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas vid upprättande av årsredovisningen och koncernredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra mig om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget eller på annat sätt har handlat i strid mot försäkringsrörelselagen, lag om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lag om årsredovisning i försäkringsföretag och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Västerås, den 3 mars 2009

Henrik Hedqvist
Auktoriserad revisor

Bolagets Fullmäktige

Kretsen för Västerås kommun 2009-11

Göran Johansson, Västerås
 Göran Lundin, Västerås
 Peter Lindström, Västerås
 Ola Fall, Västerås
 Wivi Johansson, Västerås
 Claes Sjögren, Västerås
 Mårten Bladh, Västerås
 Catharina Pierre, Västerås
 Inger Skoog, Västerås
 Monica Hansen, Västerås
 Thomas Eskilsson, Västerås
 Sophie Bouniol, Västerås
 Jonny Lindblom, Västerås
 Christina von Schinkel, Västerås
 Tomas Ekholm, Västerås
 Karina Liljeroos, Västerås
 Cina Koskinen, Västerås
 Pamela Christensson, Västerås

Kretsen för Örebro och Lekebergs kommuner 2009-11

Mats Lenhammar, Örebro
 Ingvar Nylin, Örebro
 Nils O Edwertz, Örebro
 Anders Holm, Örebro
 Rolf Thorén, Vintrosa
 Benny Gustavsson, Örebro
 Hartmut Dombrowe, Örebro
 Ann-Mari Åkerling, Odensbacken
 Håkan Gransten, Ervalla
 Lena Tolander, Örebro
 Britt Billingmark, Dyltabruk
 Peter Einarsson, Örebro
 Ingvar Ernstson, Örebro
 Mikael Håstlund, Örebro
 Anette Carlsson, Örebro
 Lena Widing, Örebro
 Bo Ljunggren, Örebro
 Therése Hedén, Örebro

Kretsen för Hällefors, Lindesberg och Ljusnarsbergs kommuner 2007-09

Leif Berglund, Hällefors
 Kjell Israelsson, Grythyttan
 Lena Lindqwist, Gusselby
 Göran Selander, Lindesberg
 Lena Andersson, Frövi

Kretsen för Nora, Karlskoga och Degerfors kommuner 2007-09

Robert Östberg, Åtorp
 Jan-Erik Höijer, Degerfors
 Helena Jansson, Karlskoga
 Ingamay Lindgren, Granbergsdal
 Gunnel Åkerhielm, Karlskoga

Kretsen för Sala och Heby kommuner 2007-09

Ola Birgersson, Huddungeby
 Per Snellman, Möklinta
 Kurt Hansson, Sala
 Anita Edholm, Vittinge
 Mats Abrahamsson, Möklinta

Kretsen för Askersund, Hallsberg, Laxå och Kumla kommuner 2008-10

Bengt Olofsson, Pålshoda
 Per-Anders Sättergård, Pålshoda
 Håkan Wistrand, Kumla
 Anette Boo, Hjortkvarn
 Gerd Gullberg-Johnson, Kumla
 Per Willén, Askersund

Kretsen för Fagersta, Skinnskatteberg, Norberg och Surahammars kommuner 2008-10

Dag Edeen, Surahammar
 Lennart Andersson, Fagersta
 Göran Andersson, Skinnskatteberg
 Kerstin Söderström, Krylbo

Kretsen för Köping, Arboga, Kungsör och Hallstahammars kommuner 2008-10

Dag Larsson, Arboga
 Gunnar Ågren, Kolbäck
 Hans Vestholm, Kungsör
 Gunvor Stenman, Köping
 Annvor Falk-Norrsjö, Köping
 Jonna Lindman, Arboga

Valberedning

Anita Edholm, Vittinge, ordförande
 Nils O Edwertz, Örebro, vice ordförande
 Leif Berglund, Hällefors
 Gerd Gullberg-Johnson, Kumla
 Helena Jansson, Karlskoga
 Göran Johansson, Västerås
 Kerstin Söderström, Krylbo
 Gunnar Ågren, Kolbäck

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Bergslagen

Länsförsäkringar Bergslagen följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk Kod för bolagsstyrning (Koden).

Bolagsstyrningsrapport jämte bilagorna; bolagsordning, instruktion för valberedning, styrelsens arbetsordning, placeringspolicy och bolagsstämmoprotokoll, redovisas på bolagets hemsida www.lfborgslagen.se.

Årsstämma

Årsstämman är Länsförsäkringar Bergslagens högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Årsstämman utgörs av fullmäktige, valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgår (2008) till 67 personer.

Endast fullmäktige har rätt att delta vid årsstämman och endast fullmäktige har rösträtt.

Deltagande eller röstning via fullmakt är inte tillåtet. Vill enskild delägare/försäkringstagare föra fram något på årsstämman kan detta ske via fullmäktige. Direktkontakt tas då med någon i fullmäktigeförsamlingen, som i sin tur kan föra fram delägarrens/försäkringstagarens synpunkt på årsstämman.

Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Bergslagen, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, besluta om årsredovisning samt om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Kallelse till årsstämman sker brevlades, tidigast fyra veckor och senast två veckor före årsstämman. För deltagande på årsstämman krävs att fullmäktige närvarar fysiskt.

Bestämmelserna i Koden om kallelse till årsstämma på bolagets hemsida och om deltagande på distans tillämpas inte av bolaget. Kodens övriga bestämmelser om årsstämma, bland annat om styrelsens, ledningens och revisorernas närvaro samt om årsstämmans genomförande tillämpas av bolaget.

I enlighet med Koden är avsikten att föreslå ordinarie årsstämma 2009 att välja styrelsens

ordförande och godkänna principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagets ledning.

Vid årsstämman 2009 avges också förslag till ersättning till styrelseledamöter

Valberedning

Bolaget har en av årsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om ett år. Valberedningens instruktion är anpassad till bestämmelserna i Koden. Valberedningen kommer att presentera sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie årsstämma 2009. Vid årsstämman kommer valberedningen att presentera och motivera sina förslag och lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen, fastställd av årsstämman.

Valberedningens ledamöter

Anita Edholm, ordförande, född 1957, Vittinge, invald 2001.

Nils O Edwertz, vice ordförande, född 1945, Örebro, invald 1999.

Helena Jansson, född 1953, Karlskoga, invald 2000.

Gerd Gullberg-Johnson, född 1944, Kumla, invald 2008.

Göran Johansson, född 1949, Västerås, invald 1999.

Gunnar Ågren, född 1943, Kolbäck, invald 2007.

Kerstin Söderström, född 1945, Krylbo, invald 2007.

Leif Berglund, född 1946, Hällefors, invald 2007.

Bolagets styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sju och högst nio ledamöter. Inga suppleanter förekommer. Styrelsen består av nio ordinarie stämموvalda ledamöter. Därutöver finns två ordinarie arbetstagarledamöter och två suppleanter för arbetstagarerna. VD ingår inte i styrelsen. Mandattiden för de bolagsstämموvalda ledamöterna uppgår till två år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att årsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Stämموvalda ledamöter

Tommy Persson, ordförande

Anki Bengtson, vice ordförande

Carl-Hugo Hamilton

Christina Liffner

Fred Lindmark

Leif Mellberg

Elisabeth Sverresson

Pär-Erik Wejåker

Per Åhman

Personalrepresentanter

Victor Kindbom

Ulf Torbacke

Lars-Ove Andersson, suppleant

Eva Axelsson, suppleant

Bolagets revisorer

Revisor

Henrik Hedqvist, Valkyrian Revision AB

Revisorssuppleant

Hans Stenberg, Deloitte AB, Stockholm

Personuppgifter styrelsen

Tommy Persson

Född 1948, bosatt i Stockholm och Västerås, civilekonom

Nuvarande uppdrag

Kommuninvest AB, styrelsens ordförande, invald 2008. CEA; Europeiska försäkringsförbundet, styrelsens ordförande, invald 2007. Länsförsäkringar Bergslagen, styrelsens ordförande, invald 2008. Sjunde AP-fonden, styrelsens ordförande, invald 2008. LRF Konsult, styrelseledamot, invald 2008. Stockholms Handelskammare, styrelseledamot, invald 2004. Kammarkollegiet, ledamot av insynsrådet, invald 2008.

Tidigare uppdrag

Länsförsäkringar AB, koncernchef, 1996 – 2008. Posten AB, VVD 1990 – 1996. Holmen AB, VD Holmen Hygien, 1983 – 1990. Electrolux AB, VD Ballingslövskök 1980 – 1983. Klippan AB, olika befattningar 1971 – 1980.

Anki Bengtson

Född 1962, bosatt i Västerås och Svedala, civilekonom.

Verksamhet

VD och delägare, Aros Congress Center AB, Västerås sedan 1994.

Styrelseuppdrag

Ledamot i LF Bergslagen sedan 2001 och vice ordförande sedan 2007. Ledamot i LF Bank 2003–2005. Ordförande i ALMI Västmanland AB 2003–2008. Ledamot i ATG Hästkliniken AB 2005–. Ledamot i Best Western Hotels 2006–.

Carl-Hugo Hamilton

Född 1944, bosatt i Hjortkvarn, filosofie kandidat, skogsmästare.

Verksamhet

VD, Boo Egendom AB (eget bolag).

Styrelseuppdrag

Ordförande BooForssjö AB, Länsförsäkringar Bergslagen (tidigare Länsförsäkringar Örebro), ledamot sedan 1979.

Christina Liffner

Född 1950, bosatt i Västerås, civilekonom.

Verksamhet

Vice VD (CFO) Assi Domän AB, Stockholm, 1994–1998. ASE/ABB-koncernen olika befattningar inom ekonomi- och finansområdet 1979–1994.

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2004. Ordförande i Svensk Adressändring AB. Ordförande i Svenska Endometriosföreningen. Vice ordförande AB Svensk Exportkredit. Ledamot Sveaskog AB och Prevas AB.

Fred Lindmark

Född 1946, bosatt i Örebro, filosofie kandidat.

Verksamhet

VD, AB Bandindustri, Kumla sedan 1985, verksam i familjebolaget sedan 1970.

Styrelseuppdrag

Ledamot i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse (tidigare Örebro Läns Försäkringsbolag) sedan 1984.

Leif Mellberg

Född 1942, bosatt i Odensbacken, lantmästare.

Verksamhet

Lantbrukare inom jord- och skogsbruk på egen gård.

Styrelseuppdrag

Ledamot Arrendenämnden för Örebro län. Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen sedan 1995.

Elisabeth Sverresson

Född 1954, bosatt i Örebro, gymnasieekonom.

Verksamhet

Startade 1980 Offside Interiör AB. Marknadskonsult i Injection AB 1988.

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen sedan 2000. Ledamot Micro Data AB, Örebro.

Pär-Erik Wejåker

Född 1949, bosatt i Vittinge, agronom.

Verksamhet

VD och ägare av P-E Wejåker Förvaltning AB. Verksam inom lantbruk, trädgårdsnäring, fastighetsförvaltning och bioteknik.

Styrelseuppdrag

Ledamot i Länsförsäkringar Bergslagen sedan 2005.

Per Åhman

Född 1954, bosatt i Västerås

Verksamhet

Verksamhetschef och läkare Citypraktiken Västerås sedan 1987.

Styrelseuppdrag

Ledamot Rehab Station AB sedan 2003. Ledamot Frösunda Gruppen AB 1995-2003. Ledamot Medicinsk Röntgen AB sedan 1995. Ledamot Praktikertjänst AB 1990-2002. Vice ordförande Praktikertjänst AB 1996-2002. Ledamot Praktiker-tjänst Pensionsstiftelse, 1994-2002. Ledamot Stiftelsen Praktikertjänst Konsortiet, 1992-2002. Ledamot Stockholm Heart Center AB, 1995-1997.

Övriga uppdrag

Ledamot styrelsen VSK Bandy 2004-2006. Utbildad 2007 vid Lifesuccess Consultants, USA, till konsult inom företags- och personlighetsutveckling.

Victor Kindbom

Född 1966, bosatt i Örebro, gymnasieekonom.

Verksamhet

Försäkringsrådgivare, försäkringsbolaget WASA 1995, Länsförsäkringar Bergslagen sedan 1998.

Övriga uppdrag

Personalrepresentant i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2003. Personalrepresentant i styrelsen Länsförsäkringar Liv, sedan 2004. Ordförande i Länsförsäkringar Bergslagens FTF-klubb sedan 2003. Avgick ur styrelsen 2009-02-28.

Ulf Torbacke

Född 1952, bosatt i Örebro, gymnasieekonom, akademiska betyg i nationalekonomi, företagsekonomi och juridik.

Verksamhet

Distriktschef Länsförsäkringar Bergslagens affärsområdet Företag, Lantbruk och Liv sedan 1985.

Övriga uppdrag

Vice ordförande i Länsförsäkringar Bergslagens FTF-klubb sedan 2003. Personalrepresentant i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2004.

Lars-Ove Andersson

Född 1952, bosatt i Pålshoda, el-ingenjör.

Verksamhet

Besiktningsman och skadeförebyggare vid Länsförsäkringar Bergslagen sedan 1986.

Övriga uppdrag

Ordförande i Länsförsäkringar Bergslagens JUSEK-klubb sedan 2005. Personalrepresentant i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2005.

Eva Axelsson

Född 1960, bosatt Västerås, gymnasieingenjör.

Verksamhet

Blomsterhandel 1983-2000. Medarbetare Kundtjänst, Privat, 2000-2006. Produktsvarig sjuk och olycksfall, Privat, sedan 2006 vid Länsförsäkringar Bergslagen.

Övriga uppdrag

Styrelseledamot i Länsförsäkringar Bergslagens FTF-klubb sedan 2006. Arbetsmiljöombud och ungdomsansvarig i FTF-klubben sedan 2003. Personalrepresentant i Länsförsäkrings Bergslagens styrelse sedan 2008.

Bolagets verkställande direktör

Mikael Sundquist

Född 1961, bosatt i Västerås, civilekonom.

Verksamhet

Verkställande direktör, 2007.

Styrelseuppdrag

Glow AB. Länsförsäkringar Sak AB.

Länsförsäkringar Bergslagens revisor

Henrik Hedqvist

Född 1944, auktoriserad revisor Valkyrian Revision AB, Stockholm. 1980 revisorssuppleant i Västmanlands Försäkringsbolag (namnändrat 1992 till Länsförsäkringar Bergslagen). Ordinarie revisor i bolaget sedan 1981.

Hans Stenberg

Född 1947, revisorssuppleant, Deloitte AB, Stockholm.

Styrelsens arbetsordning

Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete. Översyn av arbetsordningen sker fortlöpande.

Styrelsens sammanträden

Styrelsen har under räkenskapsåret 2008 genomfört nio sammanträden. Ett sammanträde hölls per capsulam.

Närvaro styrelsens sammanträden 2008

Frans-Henrik Schartau	4 sammanträden (avgick årsstämman 3 april 2008)
Tommy Persson	5 sammanträden (invald årsstämman 3 april 2008)
Anki Bengtson	9 sammanträden
Carl-Hugo Hamilton	8 sammanträden
Leif Mellberg	8 sammanträden
Fred Lindmark	8 sammanträden
Elisabeth Sverresson	8 sammanträden
Christina Liffner	8 sammanträden
Pär-Erik Wejåker	9 sammanträden
Per Åhman:	5 sammanträden (invald årsstämman 3 april 2008)

Denna bolagsstyrningsrapport har ej granskats av bolagets revisor.

Ledande befattningshavare

Mikael Sundquist, f 1961
Verkställande direktör
anställd 1985

Jan-Åke Eriksson, f 1956
Affärsområdeschef Företag
Anställd 1985

Gunnar Hilding, f 1947
Kommunikationschef
Anställd 2000

Ann-Christin Palmér, f 1956
Personalchef
Anställd 2004

Slobodanka Savinovic, f 1962
Ekonomichef
Anställd 1998

Erik Troedsson, f 1963
Områdeschef Skador
Anställd 1997

Mikael Sundquist

Jan-Åke Eriksson

Gunnar Hilding

Ann-Christin Palmér

Slobodanka Savinovic

Erik Troedsson

Tommy Persson

Anki Bengtson

Carl-Hugo Hamilton

Christina Liffner

Fred Lindmark

Leif Mellberg

Elisabeth Sverresson

Pär-Erik Wejåker

Per Åhman

Styrelse

Tommy Persson, f 1948
Ordförande
invald 2008, mandatperiod 2008–2010

Anki Bengtson, f 1962
Vice ordförande
invald 2001, mandatperiod 2007–2009

Carl-Hugo Hamilton, f 1944
invald 1979, mandatperiod 2007–2009

Christina Liffner, f 1950
invald 2004, mandatperiod 2008–2010

Fred Lindmark, f 1946
invald 1984, mandatperiod 2008–2010

Leif Mellberg, f 1942
invald 1995, mandatperiod 2007–2009

Elisabeth Sverresson, f 1954
invald 2000, mandatperiod 2008–2010

Pär-Erik Wejåker, f 1949
invald 2005, mandatperiod 2007–2009

Per Åhman, f 1954
invald 2008, mandatperiod 2008–2010

Victor Kindbom

Ulf Torbacke

Lars-Ove Andersson

Eva Axelsson

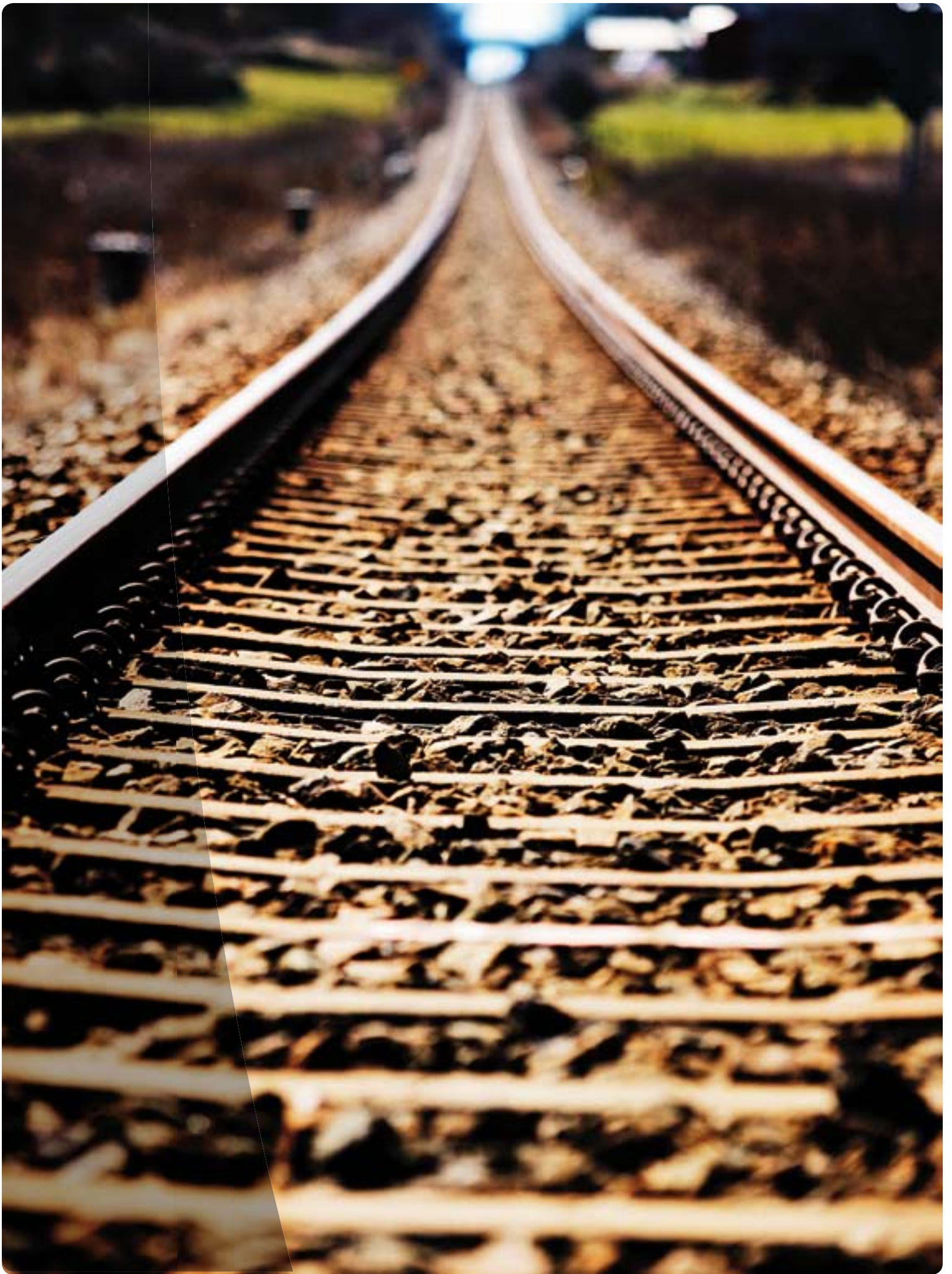
Personalrepresentanter

Victor Kindbom, f 1966
Personalrepresentant. Avgick 2009-02-28.

Ulf Torbacke, f 1952
Personalrepresentant

Lars-Ove Andersson, f 1952
Personalrepresentant,
suppleant

Eva Axelsson, f 1960
Personalrepresentant,
suppleant

De gemensamma bolagen: Starkt livförsäkringsbolag

Länsförsäkringar Liv har liksom andra livförsäkringsbolag på den svenska marknaden drabbats av finanskrisens effekter. Men tack vare en effektiv verksamhet och en aktiv och framgångsrik förvaltning kunde bolaget avsluta 2008 med några av branschens bästa nyckeltal.

Livförsäkringskunder med traditionellt pensionssparande fick, trots att världens börser backade med mellan 30 och 50 procent, en genomsnittlig återbäringsränta på 3,5 procent, vilket var bäst bland jämförbara bolag. Sedan Länsförsäkringars livförsäkringsverksamhet startade 1985 har den genomsnittliga återbäringsräntan varit 9,2 procent per år.

Ombildning till vinstbolag

Kunderna i Länsförsäkringar Liv sade under hösten 2008 ja till förslaget att ombilda bolaget till ett vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag.

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv skickade under december 2008 in en ansökan till Finansinspektionen om att få ombilda till vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag, vilket tidigast kan ske den 1 januari 2010.

Ökad trygghet

Ett vinstutdelande bolag är bra för kunderna eftersom det leder till ökad trygghet i sparandet och möjlighet till högre avkastning. Efter ombildningen skjuter ägaren till kapital som saknas på en försäkrings garanterade värde. Idag delas denna kostnad av alla pensions-tagare. I det ombildade livförsäkringsbolaget införs tak för kapitalavgift, fast avgift och premieavgift.

Konkurrenskraftigare

Avkastningen kan öka i och med att en högre andel kan placeras i aktier. Ett vinstutdelande bolag är också bra för länsförsäkringsbolagen och därmed saksförsäkringskunderna. Livförsäkringsbolagen blir mer konkurrenskraftiga och får fler möjligheter att satsa offensivt. Det vinstutdelade kapitalet kommer alltid kunder i länsförsäkringsbolagen till del och inte någon extern part.

Banken växer

Utlåning till allmänheten ökade med 17 procent till 79 (67) miljarder kronor och inlåning från allmänheten ökade

med 18 procent till 35 (30) miljarder kronor. Bostadsutlåningen ökade med 13 procent till 54 (48) miljarder kronor. Bankverksamheten har överlag en låg riskprofil som inte nämnvärt har förändrats under den finansiella krisen.

Lantbrukshypotek

För lantbrukskrediter har Länsförsäkringar haft ett samarbete under flera år med Landshypotek. Samarbetet upphörde den 10 februari 2008 och sedan dess erbjuder Länsförsäkringar bottenlån för lant- och skogsbruksfastigheter till kunderna.

STARKT VARUMÄRKE

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Den varumärkesmätning som har genomförts av SIFO Research International bland privatpersoner och företagare i Sverige visar att Länsförsäkringar har branschens starkaste varumärke både på privat- och företagsmarknaden. Länsförsäkringars varumärke har av KPMG värderats till åtta miljarder kronor. Den röd-blåa fyrkanten kändes igen av 89 procent av svenskarna vid en undersökning av GFK Sverige AB.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR LIV

	2008	2007
Premieinkomst, netto Mkr	11 247	10 794
Konsolidering %	105	114
Solvans %	114	152
Balansomslutning Mkr	150 216	162 793
Genomsnittlig återbäringsränta 1985–2008 %	9,2	9,4

LÄNSFÖRSÄKRINGAR BANK

	2008	2007
Rörelseresultat Mkr	272*	238
Balansomslutning mdr	104	85
Räntenetto Mkr	1 211	1 017
Antal kunder	700 000	665 000

* Rörelseresultatet exklusive omstrukturingskostnader. Till följd av omorganisationen i Länsförsäkringar AB har omstrukturingskostnader om 27 miljoner kronor belastat resultatet. Rörelseresultatet inklusive omstrukturingskostnader ökade till 245 (238) miljoner kronor.

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är marknadsledande inom djur- och grödaförsäkring i Sverige. Premieintäkten för egen räkning uppgick under 2008 till 1 252 miljoner kronor och det tekniska resultatet uppgick till 82,9 miljoner kronor. Till detta kommer en omstruktureringskostnad på 28,3 miljoner kronor.

Störst på hälsa

Marknaden för försäkring inom området hälsa utvecklas snabbt. Med sjukvårdsförsäkringen visar Länsförsäkringar hur privat vård kan komplettera den offentliga vården. Marknaden växer för dessa produkter och idag har cirka sex procent av befolkningen sjukvårdsförsäkring, privat eller som löneförmån. Länsförsäkringsgruppen är marknadsledare inom sjukvårdsförsäkring i Sverige med en marknadsandel på över 35 procent.

LRF-samarbete

Under slutet av 2007 förvärvade länsförsäkringsgruppen försäkringsverksamhet från Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och affären slutfördes 1 juli 2008. Den förvärvade försäkringsverksamheten består av individuella försäkringar och gruppförsäkringar inom liv, sjuk- och olycksfall och satsningen är ett led i den fortsatta tillväxtstrategin.

Satsar i utlandet

Länsförsäkringsgruppen har under 2008

etablerat sakförsäkringsverksamhet i Lettland och Litauen. Den första försäkringen såldes i början av 2008 och nu säljs försäkringar till privatpersoner inom områdena hem, villa, lösöre, fritidshus och motor (trafik och kasko). Förväntningarna är att ta mellan fem och sju procent av marknaden inom en femårsperiod.

Agria Internationals etableringar genom egen verksamhet i Norge och England och via partners i Finland, på Island och Åland är lyckosamma.

Hållbar utveckling

Samhällsansvar innebär för Länsförsäkringar att efter förmåga bidra till en ekonomisk, social och ekologiskt hållbar utveckling av samhället. Arbetet ska präglas av långsiktighet, där de produkter och tjänster länsförsäkringsbolagen tillhandahåller ska vara förenliga med denna strävan.

Ökat samhällsansvar

Länsförsäkringars arbete med samhällsansvar är förankrat sedan lång tid tillbaka och är nära knutet till värdegrunden – ömsesidighet och lokal närvaro. Idag är samspelet mellan länsförsäkringsbolaget och det lokala samhället omfattande. Det finns ett starkt engagemang i det lokala samhällets utveckling och många länsförsäkringsbolag stödjer och arbetar aktivt med organisationer, föreningsliv, idrottsrörelser och näringsliv.

Tryggare samhälle

Trygghet är själva grunden för Länsförsäkringars verksamhet. Under lång tid har syftet varit att skapa individuell trygghet genom att erbjuda försäkringar. Men parallellt med det har en viktig del av arbetet också handlat om att minska risker och att skapa trygghet i den omgivning där människor lever och verkar. Insatser som gynnar inte bara de egna kunderna, som också är våra ägare, utan hela samhället. ■

VIKTIG DELÄGARE

- Länsförsäkringar Bergslagen äger 5,26 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB.
- Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Bergslagens konsolideringskapital.
- I och med att Länsförsäkringar Bergslagen ägs av kunderna är de också delägare i Länsförsäkringar AB och dess dotterbolag.
- Länsförsäkringar AB bedriver bland annat service- och utvecklingsarbete inom liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring och djurförsäkring.
- Länsförsäkringar AB uppgift är att skapa förutsättningar för de 24 lokala länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Ordlista

Affär för egen räkning (f.e.r)

Den del av försäkringen som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskad med avgiven återförsäkring.

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel i avsättning för oreglerade skador.

Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan emellertid av olika skäl visa sig felaktig.

Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkrats hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsavtal som bolaget ingår med försäkrings-tagare utan förmedling av annat försäkringsbolag.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning, förvaltning och administration.

Ej intjänade premier

En skuldpost, som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs till nästkommande år.

Franchising

Franchising innebär att man kan hyra ett företags namn, affärsidé, varumärke och logotyp genom ett långsiktigt samarbete mellan två lika berättigade parter. Detta samarbete regleras genom avtal mellan parterna – franchisegivare och franchisetagare.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus oreglerade skador vid årets slut minus oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat. Dessutom ingår driftskostnader för skadereglering.

Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på ej intjänade premier, oreglerade skador och återbäring.

Kalkylränta

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, uppsamlas hos bolaget ett

kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital kallas kalkylränta. Denna ränta överförs i resultaträkningen från finansrörelsen till försäkringsverksamheten.

Kapitalbas

Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp.

Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Konsolideringsgraden, beräknad på detta sätt, är det mått på kapitalstyrka hos försäkringsbolag som normalt används.

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver, latent skatt och övervärden i intressebolag.

Kvardröjande risk

Om reserven för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, skall avsättning för kvardröjande risk ske.

Kärnförsäkringspoolen

Sammanlutning av försäkringsbolag som tecknar egendoms-, avbrotts-, ansvars- och transportförsäkring i kärnkraftverk via Nordiska Kärnförsäkringspoolen.

Uppskjuten skatt

Avser beräknad skatt för orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar.

Oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar. Denna skuldpost kallas oreglerade skador.

Placeringstillgångar

De pengar som betalas in och som inte behövs i den löpande rörelsen placeras enligt myndigheternas föreskrifter och i övrigt på bästa sätt för att ge god avkastning och värdetillväxt. Placerings-tillgångar är en sammanfattande benämning på bolagets innehav av statspapper, obligationer, förlagsbevis, aktier, fastigheter och lån.

Premieinkomst

Motsvarar i princip under året influtna premiebelopp. Istället för premieinkomst används ofta den kortare benämningen premier.

Premieintäkt

Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret.

Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Denna del av premieinkomsten, som avser påföljande år, redovisas i bokslutet som en skuldpost och kallas ej intjänade premier. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året.

Premieintäkten för året består av följande poster: Ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus ej intjänade premier vid årets slut.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Säkerhetsreserv

Avsättning till säkerhetsreserv är en bokslutsdisposition. Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerhet i beräkningsunderlaget för avsättning för ej intjänade premier och oreglerade skador.

Utjämningsfond

Skadeförsäkringsrörelse är av naturliga skäl utsatt för betydande svängningar i årsresultaten, främst beroende på antalet storskador och deras omfattning. För att utjämna dessa svängningar har till och med 1990 skattefri avsättning kunnat ske till en fond, som kallas utjämningsfond. Ytterligare avsättning får inte göras. Fonden får användas till att täcka förlust på försäkringsverksamheten eller totalt.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget, helt eller delvis, de tecknade försäkringarna. Man talar härvid om avgiven återförsäkring respektive mottagen återförsäkring (indirekt försäkring).

Huvudkontor

Stora gatan 41
Box 1046
721 26 Västerås
Tel 021-19 01 00
Fax 021-19 01 37

Länskontor

Drottninggatan 4
Box 234
701 44 Örebro
Tel 019-19 46 00
Fax 019-19 46 45

Lokalkontor

Centralplan 3
691 32 Karlskoga
Tel 0586-347 87
Fax 0586-572 46

Lokalkontor

Södra Esplanaden 1
733 30 Sala
Tel 0224-130 00
Fax 0224-134 60

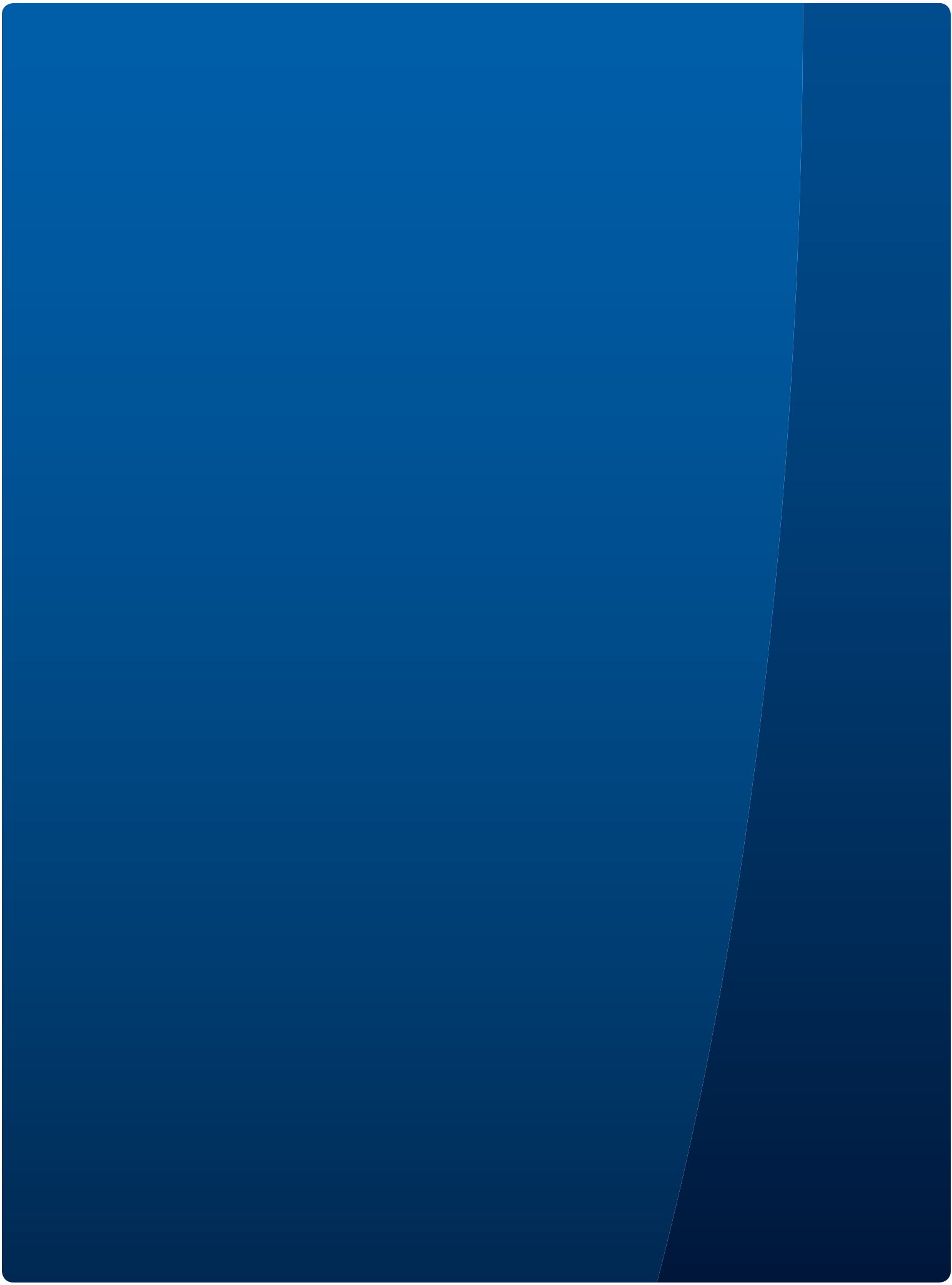
Lokalkontor

Kungsgatan 48
Box 122
711 23 Lindesberg
Tel 0581-163 60
Fax 0581-167 29

Lokalkontor

Stora gatan 5
731 32 Köping
Tel: 0221-45 50 50
Fax: 0221-45 50 60

www.lfbergslagen.se